

Medlemmer af
Lærergruppen tegner
bestyrelsen i 36 af 38
Tvind-institutioner.

netværk side 12-13

Flertal i rundspørge:

Nej, medierne
hetzede ikke mod
Anna Mee Allerslev.

kv17 side 3

24-årig fra Holbæk
kan blive landets
yngste borgmester.

interview
side 16-17

kommunen.dk

POLITIK FRA RØDDERNE

MANDAG 6. NOVEMBER 2017 / NR. 22 · 60. ÅRGANG

"Jeg gruer for den dag, jeg skal gå på pension"

Birthe Johansen er 76 år og
sygehjælper. Flere seniorer som
hende ville arbejde, hvis
kommunerne ikke var så dårlige
til at føre seniorpolitik, siger
professor.

seniorguld side 8-9

FOTO: CATHRINE ERTMANN

Boligejerne mærker gebyrskruen: Kommunernes rottebekæmpelse er blevet markant dyrere.

skadedyr side 8-9

ILLUSTRATION: RITZAU FOTO

Kandidater i skænderi om plakater

Under ophængningen af valgplakater i Aalborg kom de to politikere Orla Hav (S) og Daniel Borup Jakobsen (V) op at skændes på åben gade over, at Venstre-kandidaten havde skubbet til en S-plakat for selv at få en god plads. Det skriver TV2 Nord. Skænderiet førte til, at Orla Hav rev Venstre-politikerens plakat i stykker. Orla Hav mente, at de, der kommer sidst, må op på stigen og stripse sig fast over de plakater, der hænger i forvejen. Derimod mente Daniel Borup Jakobsen, at han gerne måtte skubbe allerede fastspændte plakater højere op.

Ingen valgplakater på Fanø

På Fanø har alle partier aftalt, at ingen politikere eller partier hænger valgplakater op, skriver TV Syd.

- Jeg tror, at det strækker sig tilbage til kommunalreformen i 70'erne. Jeg flyttede hertil i 1980, og i mine 40 år på øen har jeg ikke set en valgplakat, siger Niels Heinel fra Miljølisten.

I stedet er politikerne synlige på andre måder, blandt andet gennem demokratimøder og direkte kontakt med vælgerne på gaden.

19

Så mange timer bruger kommunalpolitikere i gennemsnit om ugen på møder og forberedelse. Det er næsten en fordobling siden 1970. Kilde: VIVE

Ældre topper vælgernes dagsorden

Ældreplejen står øverst på vælgernes liste over, hvilke emner der afgør deres stemme ved KV17. Og det er hverken første gang eller for den sags skyld særlig overraskende, fortæller Christian Elmelund-Præstekær, der er leder af Institut for Statskundskab på Syddansk Universitet.

- Det er ikke, fordi der er større problemer her end på andre områder. Der har jo også været stor debat om for eksempel skolelukninger, uden at det har overhalet ældreområdet, siger han.
- Det at blive ældre er det, man kan kalde en demokratisk fordelt risiko. Det er noget, vi alle bliver. Hvorimod arbejdsløshed, børn og sundhed er mere skævt fordelt. Det er ikke alle, der har samme risiko for at skulle bruge ydelsen.

Mange flere EU-borgere kan stemme til KV17

Det er ny rekord, når 199.221 borgere fra Polen, Rumænien, Tyskland og andre EU-lande kan stemme til kommunalvalget. EU-borgere samt islændinge og nordmænd har ret til at stemme, når de har fast bopæl i Danmark, og det rekordhøje antal i år er en stigning på 32 procent sammenlignet med KV13. Det viser en ny

klar til valg

13 gule træblyanter, hvoraf de største er over fire meter lange, minder borgerne i Kolding om kommunalvalget. 10 af blyanterne står oprejst og er næsten tre meter høje.

Foto: Kolding Kommune

Mill Sommer
@Frk_Sommer_

Så har man da ikke lovet for meget!
#dkpol #kommunalvalg

”Det er skam ikke en trykfejl. Det er en gimmick, vi lavede med fuldt overlæg.”
Kristoffer Møller Jensen, Silkeborg, til BT

Momentum-analyse, der også afslører, at der er sket store ændringer i nogle kommuner sammenlignet med KV13.

Polakker udgør 16 procent fulgt af rumænske og tyske statsborgere med hver 11 procent. Briter og nordmænd er nummer fire og fem med hver otte procent. Sammenlignet med valget i 2013 er det især rumænere, der er blevet flere af. Dem er der kommet næsten dobbelt så mange af.

DF har flest arbejdere på stemmesedlen

78 procent af Dansk Folkepartis kandidater ved KV17 er faglærte eller ufaglærte. Næste parti i rækken er Venstre med 53 procent, viser en gennemgang af kandidaternes uddannelsesniveau, som Fagbladet 3F har lavet. Oplysningerne kommer fra kandidaternes svar i Altingets kandidattest. Her har over halvdelen af de mere end 9.500 kandidater svaret på, hvad de har som længste uddannelse.

Rune Stubager, valgforsker og professor ved Aarhus Universitet, finder det ikke overraskende, at DF har flest kandidater blandt arbejderne, men bemærkelsesværdigt, at partiet ligger så meget højere end Socialdemokratiet, hvor andelen af faglærte og ufaglærte er 49 procent.

Flertal i rundspørge: “Der var ikke hetz mod Allerslev”

To tredjedele af kommunalpolitikere mener, at sagerne omkring Anna Mee Allerslev var så alvorlige, at hun var nødt til at trække sig.

Foto: Philip Davali / Ritau Foto

Mere end 50 procent af byrådsmedlemmerne mener ikke, at medierne drev hetz mod Anna Mee Allerslev. Det overrasker forsker i kommunalpolitik.

o skandale

Johannes Lange Baunsgaard
johannes@kommunen.dk

Der var ikke tale om en smædekampagne i forbindelse med mediefokuset på Anna Mee Allerslevs personsager. Det mener et flertal i en rundspørge, kommunen.dk har foretaget blandt landets byrådsmedlemmer. 57 procent af respondenterne svarede her nej til, at medierne drev hetz mod den nu afdøde beskæftigelses- og integrationsborgmester.

Det overrasker kommunalforsker Roger Buch, der normalt ser politikeres og journalisters forhold til hinanden som anstrengt.

- Det overrasker mig, at politikere ikke er mere skeptiske overfor journalisternes håndtering af de her sager. Der er blevet skrevet meget om Anna Mee Allerslevs per-

son og private anliggender. De to faggrupper har det ofte med at skælde ud på hinanden, hvis de mener, den anden opfører sig forkert, siger Roger Buch, der er forskningschef i samfundsvidenskab ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole. Han tror, at den manglende forargelse skyldes, at politikere har en god forståelse for mediernes arbejdsmåder. Det er en del af gamet som politiker. Sådan nogle sager skal dækkes, og medier som BT går ofte efter personsager. Men det kan også spille en rolle, at Anne Mee Allerslevs sager kan have konsekvenser for vælgeres opfattelse af byrådsmedlemmerne:

- Politikere er trætte af denne type af historier. Det kaster et dårligt lys over alle landets kommunalpolitikere. Om så man bor i København eller Thisted, så kommer der

nu spidse bemærkninger fra folk, du møder på gaden eller i Brugsen: ‘Har du også lånt et lokale, hva’?’ Det er nok en grund til, at der ikke er så megen sympati for Anna Mee Allerslev, siger Roger Buch.

Ingen selvransagelse

En politiker, der derimod har givet udtryk for utilfredshed med mediernes håndtering, er borgmesteren i Aarhus, Jacob Bundsgaard (S). Han skrev et tweet den 25. oktober, den dag, da Anna Mee Allerslev valgte at trække sig som borgmester. Her spurgte han:

- Findes der selvransagelse hos journalister? #dkpol #annamee

Jacob Bundsgaard har også tidligere sat spørgsmålstegn ved BT's fokus på sagerne. Han kaldte offentliggørelsen af Anna Mee Allerslevs 84

”Politikere er trætte af denne type af historier. Det kaster et dårligt lys over alle landets kommunalpolitikere.”

Roger Buch, kommunalforsker

spørgsmål til en embedsmand for ‘særpræget’ i et tweet af den 19. oktober. Han har ikke svaret på kommunen.dk's henvendelser om en uddybning af sine tweets.

Roger Buch ved derfor ikke, hvad Jacob Bundsgaard har ment med tweetet, men påpeger, at mange medier gik efter personen Anna Mee Allerslev fremfor det system, hun brugte til at låne rådhusets lokaler.

- Hvis Jacob Bundsgaard har tænkt, at det ikke er fair, at en enkelt politiker skal bøde for en struktur, som en hel institution har opbygget, så kan jeg godt følge ham noget af vejen, siger han.

Møgsags-vaccination

Anna Mee Allerslevs sag kostede hende borgmesterposten, og også mange andre politikere har oplevet, at møgsager har haft konsekvenser. Lars Løkke Rasmussen var tæt på at miste formandsposten i Venstre, da ‘tøj-sagen’ kørte i 2014, mens Peter Brixtofte endte i fængsel som følge af ‘Farum-sagen’ fra 2002. Meget afhænger af, om politikerne har begået et lovbrud eller handlet på en måde, som vælgerne ser som umoralsk.

Asmus Leth Olsen, lektor i statskundskab på KU, har forsket i politiske skandaler og

deres påvirkning af vælgeres adfærd. Han fastslår, at sagerne mod Anna Mee Allerslev fik hende til at fremstå som hyklerisk overfor vælgerne. Det er noget, der straffes hårdt.

- Personsager kan være slemme, hvis de står i klar modstrid med, hvad politikernes parti ideologisk står for. Denne sag er problematisk, fordi De Radikale slår sig op på at være et sagligt og akademisk parti, der ikke blander private interesser sammen med forvaltningens. Det kan være derfor, at Anne Mee Allerslev nu har trukket sig, siger Asmus Leth Olsen.

Det er ikke altid til at forudsætte møgsagernes effekt på politikerne, men de påvirker den politiske adfærd fremadrettet.

- Jeg kalder det vaccinations-effekten. Når en politiker træder ved siden af, så bliver andre afskrækket fra at begå samme fejl igen. Derfor tror jeg ikke, at nogen kommunalpolitikere i de næste år finder på at låne et af kommunens lokaler, siger Roger Buch. o

Om rundspørgen

► **kommunen.dk** spurgte landets 2.391

byrådsmedlemmer: “Synes du, at medierne har drevet hetz mod Anna Mee Allerslev?”

► **759 svarede.** Heraf svarede 239 ja (31,5 procent), 434 nej (57 procent) og 86 ved ikke (11 procent).

► **Vi spurgte også:** “Mener du, at de afdækkede sager var så alvorlige, at Anna Mee Allerslev var nødt til at trække sig som borgmester?”

► **Her svarede 459 ja** (60,5 procent), 194 nej (25,6 procent) og 106 ved ikke (14 procent).

Ny norm for lokalpolitisk krisekommunikation

strategi

Af Rasmus Jønsson, politisk kommentator

De store tv-stationer havde sat breaking-skiltet på, mens de sendte live, og aviserne havde minimum sendt én journalist til at dække det pressemøde, hvor Anna Mee Allerslev officielt trak sig fra posten som beskæftigelses- og integrationsborgmester i København. Sagen om Anna Mee Allerslevs bryllup havde udviklet sig til en kæmpe fælles dagsorden på linje med de helt store fra den landspolitiske scene som for eksempel Lars Løkkes bilagssag, Morten Messerschmidts svindel med EU-midler og lækken af Helle Thorning-Schmidts skattepapirer.

Kun en gang tidligere har en lokalpolitiker leveret en krise med samme store gennemslagskraft i offentligheden. Det var, da den tidligere Farum-borgmester Peter Brixtofte blev fældet af en række sager om økonomisk uorden og et gevaldigt overforbrug af kommunens penge. Men i modsætning til Anna Mee Allerslev havde Peter Brixtofte haft en lang karriere i toppolitik. Derfor var han en langt mere kendt, magtfuld og kulørt figur i offentligheden end den radikale borgmester.

Lokalpolitikere ramt med voldsom styrke
At Anna Mee Allerslev, der før sin krise var en forholdsvis ukendt lokalpolitiker med en juniorborgmesterpost, kan udløse en gigantisk mediestorm med et par sager, som på kri-

sebarometret ligger i den milde ende, fortæller med al tydelighed, at lokalpolitikere skal forberede sig på en fremtid, hvor de kan få bagdelen gevaldigt i smækhøjde. Med Anna Mee-sagen er krisepotentialet for lokalpolitikere vokset gevaldigt, og de må forvente, at de kan komme til at stå i situationer, hvor det blæser med samme styrke som for toppolitikere på Borgen. Fra alle retninger.

For det er ikke bare i de redaktionelle medier, at lokalpolitikere skal forberede sig på at få tæsk. Den shitstorm, der rejste sig omkring Anna Mee Allerslev på de sociale medier, var så massiv og hård i tonen, at den set fra et lokalpolitisk perspektiv er uden sidestykke.

Fra juridisk til moralsk krise
Det store spørgsmål er så, hvordan lokalpolitikere skal forholde sig. Først og fremmest er det helt nødvendigt at afdække de krisescenarier, man kan risikere at blive ramt af. Lige fra politik, der ikke virker efter hensigten, og pludseligt opståede samfundsproblemer, der kræver politisk handling, til intern ballade i partierne, vælgerprotester, dårlige meningsmålinger og regler, der ikke er blevet overholdt.

Som Anna Mee-sagen illustrerer, kan det blive særlig kritisk, hvis der kan rejses tvivl om politikeres moral. Anna Mee-sagen begyndte godt nok med, at der blev stillet nogle spørgsmål af juridisk karakter omkring lån af et lokale til hendes bryllup. Men det var først, da der blev åbnet op for historier om, hvordan hun havde stillet spørgsmål til embedsmændene under bryllupsforberedelserne og hun samtidig udsendte en valgvideo, som mange på de sociale medier ikke kunne lide, at sagen røg op i den røde, rigtig giftige kategori.

Sager, der sætter politikerens personlige moral i fokus, er absolut dem, der larmer allermost. Det sås for eksempel med Carl Holsts løn-ballade og Lars Løkkes bilagssager. Og netop det faktum har mange politikere svært ved helt at forstå. Mens de står og forsvare sig med juraen, bevæger krisen sig hurtigt videre og kommer til at handle om moral. Det er også derfor, der opstår så mange af de farlige dobbeltkriser i politik, hvor første krise tager udspring i selve sagen og den efterfølgende håndtering så udløser endnu en krise, som ofte er mere farlig end selve den sag, der udløste den.

Lokalpolitisk krisehåndtering
Mange vil sige, at den letteste vej til at undgå kriserne er, at politikerne bare opfører sig ordentligt. Det er selvfølgelig et godt udgangspunkt, men det er bare langtfra nok. For et par måneder siden ville de færreste have troet, at det kunne være livsfarligt at låne et lokale til at fejre en begivenhed, hvis det bare var sket med godkendelse fra de ansvarlige myndigheder. Grænserne flytter sig konstant i politik, og derfor er det meget afgørende, at lokalpolitikere er opmærksomme på de aktuelle spilleregler.

Samtidig er det også nødvendigt, at moderpartierne tager et større ansvar, når de lokale partimedlemmer kommer ud i stormvejr. De færreste lokalpolitikere har tilstrækkelig viden eller forudsætninger for at håndtere de voldsomme kriser, de kan blive ramt af. Som regel er der tale om amatørpolitikere, der måske har prøvet at diskutere lidt til en paneldebat eller deltage i den lokalpolitiske debat i den lokale avis. Disse politikere har ikke en jordisk chance, hvis medierne ruller det store

”For et par måneder siden ville de færreste have troet, at det kunne være livsfarligt at låne et lokale til at fejre en begivenhed, hvis det bare var sket med godkendelse fra de ansvarlige myndigheder. Grænserne flytter sig konstant i politik ...”

udtræk ud. Derfor bliver partierne på Christiansborg i langt højere grad nødt til at hjælpe de lokale politikere før, under og efter, at de bliver ramt af krise.

Hos de fleste lokalpolitikere er der helt sikkert også et håb om, at der bliver skruet en smule ned for 'skraldespandsretorikken' og kommer en smule mere respekt for de folk, der aktivt deltager i landets demokrati. Men dette håb virker ret utopisk på baggrund af den generelle politiske debat i Danmark, for den er fyldt med vrede, trusler og hård retorik.

» Kommenter klummen på www.kommunen.dk

Vi håber, at du nyder din avis

- men husk på, at vi er mere end en papiravis.

Siden seneste nummer har vi publiceret 12 opfølgende artikler om vores Tvind-afsløringer på det nye kommunen.dk, og flere er på vej. Vi publicerer løbende nye artikler på hjemmesiden, for eksempel når en borgmester går af.

Du finder også relevante interaktive kort, tjek for eksempel det nye kort over samtlige 379.499 rottebekæmpelser udført i 2015-2017. Vi bringer uddrag og anmeldelser af bøger, friske navnenyheder, tweets om kommunalpolitik og meget andet.

Følg med på kommunen.dk og i vores nyhedsbreve

Bliv erhvervskunde i BAUHAUS

– vi har alt VVS til køkken og bad

STOPPER LUGT FRA AFLØB

Greendrain TM

En vandfri selvrensende, lugt-lukke-membran til dit afløb. Den forhindrer gennemtrængning af lugt, skadedyr og sundhedsfarlige gasser som Radon. Består af ABS plast og silikonegummi. VA godkendt.

PRISER FRA
271⁹⁶ Ekskl. moms

Fås i følgende størrelser:

GD2 (Ø50-58 mm).....	271.96
GD3 (Ø75-85 mm).....	279.96
GD35 (Ø89-100 mm).....	287.96
GD4 (Ø102-110 mm).....	295.96

Alle priser er ekskl. moms.

Håndvaskarmatur Space

Krom. Med løft-op ventil, 10 mm pex-slanger og keramisk indsats. 5 års dryppgaranti.

Håndvaskarmatur Focus E

Krom. Med løft-op bundventil, pex-slanger og keramisk indsats. 5 års produktgaranti.

Håndvaskarmatur Mysport M

Krom. Med løft-op bundventil, pex-slanger og keramisk indsats. 5 års produktgaranti.

Håndvaskarmatur Start

Krom. Med løft-op bundventil, 3/8" flexslanger og keramisk indsats. 5 års fuld produktgaranti.

Håndvaskarmatur Get E

Krom. Berøringsfrit. Med infrarød stråle. 6V lithium batteri. Sikrer god hygiejne og vandbesparelse. 5 års fuld produktgaranti.

Sæbedispenser Vintage

Sort. Keramik. Lagerføres ikke i Kolding, Næstved og Holbæk.

Badskraber

Krom. Inkl. holder og ekstra skrabeblad.

Pedalspand New Icon mat sort

Pedalspand i mat sort. Fås i 3, 5 og 12 liter.

Toiletbørste

Mat stål.

191⁹⁶ Ekskl. moms

Trådkurv Sideline

Krom. H:6 x B:25 x D:10,3 cm. Rustfri grundet fremstilling i massiv messing. Skjult montage. Nem aftagelig efter montage.

*Erhvervskunder får fast fremadrettet rabat ved køb for mere end kr. 24.000 + moms inden for 12 mdr. gældende fra oprettelsesdato. Gælder med tilbagevirkende kraft på alle varer solgt til normalpris.

ALLE PRISER ER AFHENTNINGSPRISER OG KUN TIL ERHVERVSKUNDER. PRISERNE ER EKSCL. MOMS. Priserne gælder fra fredag d. 3. november til og med torsdag d. 16. november 2017. Så længe lager haves.

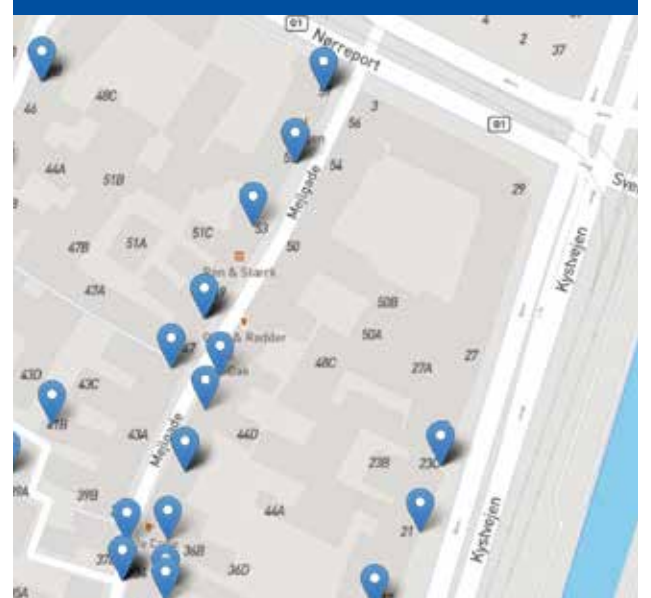
BAUHAUS
PROFF
SERVICE

10%
FAST RABAT*

Rotterne koster: Kommuner strammer gebyret

Interaktivt kort: Har naboen haft rotter?

På **kommunen.dk** kan du via et interaktivt kort se helt nøjagtigt, hvor kommunerne har bekæmpet rotter i perioden fra 2015 til og med 3. kvartal 2017. Kortet er skabt ud fra 379.499 datapunkter, som kommunen.dk har fået aktindsigt i hos Danmarks Miljøportal, som får tilsendt data fra kommunerne, hver gang et rotteangreb er blevet bekæmpet.

» klik ind på: www.kommunen.dk/artikel/rotterne-koster-kommuner-strammer-gebyret

Kommunalbestyrelserne har over en periode på fem år hævet de gebyrerne, som hver enkelt boligejer må betale for at finansiere rottebekæmpelsen.

o skadedyr

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Danskere med ejendomsværdi kan se frem til endnu et år med gebyrstigninger, når de åbner næste års ejendoms-skattebillet.

På en periode over fem år har landets kommunalbestyrelser gennemsnitligt valgt at skruer rottebekæmpelsesgebyret 80 procent op fra 2014 til 2018, viser en aktindsigt i kommunernes gebyrer, som 84 kommuner har svaret på.

Flere kommuner markerer sig med stigninger på over 300 procent - én kommune med 693 procent. Kun fire kommuner har valgt gebyrfinansieringen helt fra.

Årsagerne til gebyrstigningerne er ifølge kommunerne, at udgifterne til bekæmpelse

er øget på grund af ændret lovgivning, der blandt andet har skærpet kravene til udlægning af rottegift, samt at antallet af rotteanmeldelser er eksploderet over hele landet.

Og boligejerne kan se frem til at hive flere gebyrpenge op af lommerne. Kommunerne vil formentlig blive forpligtet til at bekæmpe rotter udenfor åbningstid samt i weekender og på helligdage, fremgår det af et udkast til en ny handleplan fra Miljø- og Fødevareministeriet.

354 procent

Randers er en af de kommuner, der har ladet gebyret stige mest. I 2014 skulle boligejerne i Randers betale 0,0194 promille af ejendomsværdien, mens kommunalbestyrelsen i sit nye budget

for 2018 har fastsat promillen til 0,08628.

For en boligejer med en ejendomsværdi på 1 million giver det en stigning fra 19 kroner i 2014 til 86 kroner i 2018. I samme periode er kommunens indtægt på gebyret steget fra 1,3 til cirka 5,5 millioner kroner.

- Det skyldes en betydelig merudgift til bekæmpelsen af rotter, blandt andet på grund af ændringer i lovgivningen om bekæmpelse af rotter, stigninger i forekomsten af rotter og meget lave priser i vores forhenværende kontrakt med vores leverandør, forklarer Ove Nørregaard, der er sektionsleder for Miljø, Natur og Landbrug i Randers.

For en ejendomsværdi på 1 million er det i snit en stigning fra 30 til 55 kroner.

Antallet af henvendelser om rotter er steget markant fra 145.000 i 2007 til 212.000 i 2016, en stigning på ca. 46 procent. Det viser tal fra kommunerne indhentet af Bolius.

Kommunernes udgift til de fire foretrukne leverandører af rottebekæmpelse er steget fra 59,5 millioner i 2014 til 100,5 millioner i 2016, en stigning på ca. 69 procent. Det

viser tal fra UdbudsVagten.

I de fleste kommuner er det en privat virksomhed, der drager ud for at slå rotterne ihjel. Sådan fungerer det også i Randers, hvor den tidligere leverandør Rentokil fik 217 kroner per rotteanmeldelse, mens den nye rottebekæmper Anticimex får 797 kroner.

Antallet af rotteanmeldelser fra borgerne er steget markant fra 2.513 i 2014 til 3.961 i 2016, hvilket ifølge kommunen skyldes de seneste års våde somre og milde vintre, der har givet skadedyrene ideelle levevilkår.

- Dertil kommer stramningerne af rottebekendtgørelsen og kemikalielovgivningen, som er sket for at undgå, at rotterne bliver resistente overfor gift, fortæller Bettina Larsen, der er ansat som rottespecialist i Randers Kommune.

De nye regler medfører

blandt andet, at rottebekæmperne skal rykke ud til den samme adresse flere gange per anmeldelse. Årsagen er, at der ikke må udlægges gift præventivt. Giften må i dag kun placeres, hvis det er blevet konstateret, at rotten har gnavet i fængerens foderdepot.

- Før skulle bekæmperen omtrent køre ud tre gange på en anmeldelse. Efter gennemførelsen af resistensstrategien kører vi måske ud 8-10 gange. Og mange gange kører bekæmperen forgæves, fordi loven også foreskriver, at folk skal være hjemme på adressen - og de aftaler med borgerne kan jo smutte, siger Bettina Larsen.

Parcelhusejerne raser

Hos Parcelhusejerne Landsforening er der ikke ligefrem jubelstemning over de stigende gebyrer.

”Krav om øget åbningstid og kravene om, at der skal rykkes ud i weekender og på helligdage vil øge udgifterne for kommunerne. Det er der ingen tvivl om.”

Hjalte Nordmand Bie, KL's Kontor for Teknik og Miljø

80%

Så meget har kommunerne i gennemsnit hævet gebyrerne fra 2014 til 2018, nemlig fra 0,03 til 0,054 promille.

- Rotter er et samfundsproblem, og det er helt skørt, at det skal finansieres via et gebyr, som kommunen selv fastsætter og opkræver, mener landsformanden for Parcelhusejerne Landsforening, Allan Malskær.

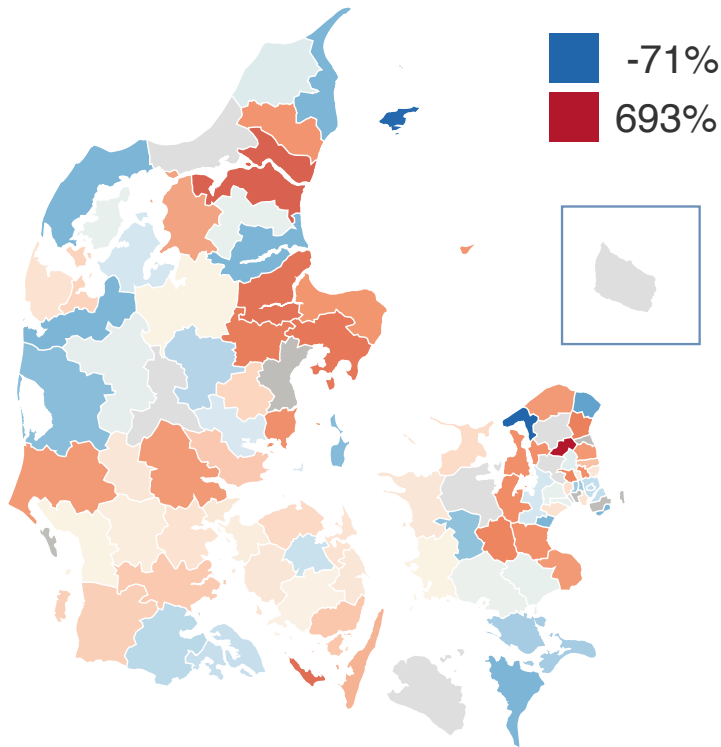
Ifølge formanden er problemerne med rotter oftest størst i de helt bynære områder, hvor det er sværere og dyrere at renovere kloakkerne.

- I forvejen er der en skævvridning i ejendomsvurderingerne, hvor det er meget dyrt at være parcelhusejer i for-

Danmarkskort

Sådan har gebyrerne udviklet sig pr. kommune

Kortet viser, hvordan gebyrerne har udviklet sig i procent i perioden fra 2014 til 2018, informationerne stammer fra aktindsigt i rottebekæmpelsesgebyrerne.

hold til at have en udlejnings-ejendom, hvor der også kan være huslejereguleringsloft på, hvilket påvirker ejendomsvurderingerne - der oftest er grundlaget for beregningen, siger Allan Malskær og fortsætter:

- Så betyder det lige pludselig, at folk i parcelhusområder betaler relativt mest, mens den største omkostning typisk ligger inde i de helt tætbebyggede - og gammelkloakerede - områder, og så er det parcelhusejerne, der igen skal bære en overdreven stor del.

Giftstrategi øger udgifterne

Når rotterne bliver narret til at æde den gift, som rottefængerne lokker med, tager det skadedyret omkring seks dage at dø af indre blødninger. Men desværre æder rovdyr og husdyr også giften - eller happer forgiftede rotter og mus - hvorpå de lider samme skæbne.

- Man skal bruge mindst mulig gift, og hvis man kan undgå det helt, så skal man gøre det. Kravet er opstillet, fordi rovdyr, rovfugle og ugle tager de forgiftede rotter og mus, og så har man forbudt at have permanentopstillede giftdepoter; det måtte man indtil sommeren 2016, fortæller biolog og konsulent Jens Lodal, der tidligere har arbejdet med forskning i rottebekæmpelse hos Skadedyrlaboratoriet ved Aarhus Universitet i mere end 30 år.

Rapporter fra Miljøstyrelsen har fastslået, at 99 procent af alle de danske rovdyr, som lever af gnavere, er forgiftet med rottegift. Rovdyr, som har spist forgiftede rotter og mus, men som ikke er døde af det, må leve med et stresset

immunforsvar og risiko for blødninger i eksempelvis muskler og tarme.

Derudover er giftforbruget også blevet reguleret for at undgå, at rotterne bliver immune.

- Vi har seks forskellige aktivstoffer, og der er resistens mod tre af dem. Derfor handler det om at undgå resistens mod de tre sidste - som også er de mest potente og de værste for miljøet, forklarer Jens Lodal, som har været ansvarlig for alle resistensundersøgelser i omkring 15 år i Danmark.

Fremtidig åbningstid: 24/7

I dag foregår rottebekæmpelsen alene indenfor kommunernes normale åbningstid, men det vil Miljø- og Fødevarerministeriet via Miljøstyrelsen lave om på, fremgår det af et udkast til den nye handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

- Et krav om, at kommunerne skal reagere på rotteanmeldelser også udenfor den kommunale åbningstid, vil være i tråd med kommunernes forpligtelse til at reagere uden ugrundet ophold ved forekomst af rotter indendørs i beboelser og på fødevarer-virksomheder [...] Forslaget kan medføre øgede udgifter til den kommunale rottebekæmpelse, men omfanget er pt. vanskeligt at vurdere, skriver Miljøstyrelsen, som i udkastet peger på 17 konkrete initiativer, der skal knække halsen på rotterne.

Bekæmpelse udenfor åbningstid vil dog påføre boligejerne endnu flere udgifter, fortæller flere kommuner og KL.

- Krav om øget åbningstid og

Top 10: Her er gebyrerne steget mest (%)

Allerød	693
Aalborg	415
Ærø	364
Randers	345
Syddjurs	325
Favrskov	309
Fredensborg	291
Ballerup	275
Ringsted	273
Lejre	239

Kilde: Aktindsigt i kommunernes gebyrer i årene 2014-2018. Enkelte kommuner har ikke angivet, hvad gebyret bliver i 2018; ved disse har vi set på udviklingen 2014-2017.

kravene om, at der skal rykkes ud i weekender og på helligdage, vil øge udgifterne for kommunerne. Det er der ingen tvivl om. Vi er ved at indsamle input omkring konsekvenserne af forslaget, som vi skal bruge som baggrund for KL's eget høringssvar til den ny handleplan, fortæller Hjalte Nordmand Bie, der er konsulent hos KL's Kontor for Teknik og Miljø.

I Syddjurs Kommune skeles der også til den nye handleplan. Her er udgifterne i for-

Kommunernes rottefakta

► **Kommunerne har i gennemsnit hævet gebyrerne 80 procent fra 2014 til 2018, nemlig fra 0,03 til 0,054 promille.**

► **For en ejendomsværdi på 1 mio. kr. er det i snit en stigning fra 30 til 54 kr.**

► **Antallet af henvendelser om rotter er steget markant fra 145.000 i 2007 til 212.000 i 2016, en stigning på ca. 46 procent. Det viser tal fra kommunerne indhentet af Bolius.**

► **Kommunernes udgift til de fire foretrukne leverandører af rottebekæmpelse er steget fra 59,5 mio. kr. 2014 til 100,5 mio. kr. i 2016, en stigning på ca. 69 procent. Det viser tal fra UdbudsVagten**

Top 10: Her er gebyret størst i 2018 (kr.)

Ærø Kommune	325
Rødovre Kommune	117
Hvidovre Kommune	99
Assens Kommune	95
Nyborg Kommune	95
Samsø Kommune	93
Solrød Kommune	91
Hedensted Kommune	90
Middelfart Kommune	90
Randers Kommune	86

kommunen.dk har brugt gebyrpromillerne til at udregne prisen ved en ejendomsværdi på 1.000.000 kr.

vejen steget med 325 procent fra 2014 til 2018.

- Det vil selvsagt blive meget dyrt at have et døgnberedskab, ligesom man lægger op til, at landbruget selv må udlægge gift, hvilket er en "bombe" under statens egen giftresistensplan og autorisationsordning for rottebekæmpere, skriver Morten Hundahl, der er natur- og miljøchef i Syddjurs.

Kolding går den giftfrie vej

Lovændringer, der har reguleret forbruget af rottegift, har sat turbo på udviklingen af bedre mekaniske fælder.

rotter

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

I Kolding er der blevet skåret kraftigt ned på giftforbruget, når rotterne skal bekæmpes. Over de seneste tre år har kommunen reduceret brugen af gift fra 2.333 kilo i 2014 til 165 kilo i 2017, hvilket svarer til 94 procent.

- Vores vision er at blive 100 procent giftfri, og det er en målsætning, som i praksis er umulig at opnå 100 procent. Men det er den tankegang og ambition, vi har om rottebekæmpelsen, fortæller Birgitte Østergaard Hansen, der er projektleder i Kolding Kommune.

Nu er det i stedet de mekaniske fælder, der storsatses på. Fordelen for kommunen er primært, at lovgivningen efterleves, og at rovdyr og husdyr beskyttes.

Men omlægningen bliver dyr, og derfor har kommunen også hævet de gebyrer for husejerne, der finansierer bekæmpelsen.

Giftten stilles på hylden

Kolding bruger to forskellige mekaniske rottefælder. Som i mange andre kommuner bruges der almindelige klapfælder, der slår rotterne ihjel ved at mase et dødbringende stempel ned i skallen

på skadedyret.

- Men de helt nye typer, Good Nature, har en CO2-patron, der sidder i fælden, og når rotten kommer opad en sliske, prikker den til en lille pind for at få fat i maddingen. Når den gør det, udløser rotten et stempel lige ned i hovedet af sig selv, forklarer Birgitte Østergaard Hansen og fortsætter:

- Fælden virker 24 gange, hvorimod en almindelig klapfælde kun virker én gang; derefter skal den almindelige fælde lades manuelt igen.

Ligesom i stort set alle andre kommuner er gebyret for rottebekæmpelse også blevet hævet i Kolding. I 2014 skulle en husejer med en ejendomsværdi på 1 million betale 40 kroner i gebyr mod 80 kroner i 2018.

- Vi skal have lavet nyt udbud næste år, og det er også en af grundene til, at vi hæver gebyrerne. Bekæmpelsen er nemlig bare blevet dyrere. Det er en konsekvens af, at lovgivningen er ændret. Vi kan ikke bare tage en bil og køre rundt med gift til 40 ejendomme i løbet af en dag og smide noget gift. Jo flere krav der er, jo dyrere bliver det, siger Birgitte Østergaard Hansen.

I Hedensted har man succes med en anden metode: Her samarbejder kommunen tæt med vandforsyningen, som har ansvaret for rør og kloakker udenfor private grunde.

Sådan fungerer Kolding Kommunes CO2-fælder

1. Rotten tiltrækkes af madding

2. CO2-patronen skyder et stempel ned i hovedet på rotten

3. Rotten falder til jorden, og fælden kan bruges yderligere 23 gange

4. Rov- eller husdyr kan nu hapse den giftfrie rotte

Giv et lille puf: Kommuner kan blive bedre til at holde på seniorer

Danskerne fortsætter i stigende grad med at arbejde, selvom de har passeret pensionsalderen og kan trække sig tilbage.

o arbejdskraft

Af Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Fra 2008 til 2015 er antallet af offentligt ansatte over 65 år steget fra 16.270 til 25.335. Det svarer til, at medarbejdere på 65+ i 2008 udgjorde 1,9 procent af alle offentligt ansatte, mens de i 2015 udgjorde 3,1 procent. Det viser tal fra Danmarks Statistik.

Men ifølge Per H. Jensen, der er professor og forsker i tilbagetrækning ved Aalborg Universitet, er der et stort uforløst potentiale i forhold til at fastholde ældre medarbejdere længere tid til gavn for den enkelte, for arbejdspladsen og for samfundet. Og det er især på offentlige arbejdspladser, at man ikke er god nok til at motivere ansatte, der kan skimte pensionisttilværelsen i horisonten, til at tage en tårn mere.

- Den offentlige sektor er meget, meget dårlig til at føre seniorpolitik, siger Per H. Jensen og henviser til et studie, hvor han har spurgt personaleansvarlige i både det private og offentlige, om de har en seniorpolitik, og hvordan de udmønter den.

- Man har seniorpolitikker, men én ting er, hvad man har skrevet ned på papir - noget andet er, om man i praksis gør noget for at fastholde seniorer, siger Per H. Jensen.

”Seniorpolitik er bare pynt, man stiller op i vinduet, så det ser pænt ud, men man bruger det ikke til noget.”

Per H. Jensen, professor og forsker i tilbagetrækning ved Aalborg Universitet

Undersøgelsen viser, at det især kniber med at føre seniorpolitikkerne ud i virkeligheden i det offentlige.

- Seniorpolitik er bare pynt, man stiller op i vinduet, så det ser pænt ud, men man bruger det ikke til noget, lyder det fra professoren.

Læs, hvorfor 76-årige Birthe Johansen fra Aabybro stadig arbejder efter 54 år som sygehjælper.

Bare et lille puf

Et godt arbejdsmiljø er vigtigt for, om seniorer fortsætter med at arbejde, ligesom uddannelse og balance mellem krav og ressourcer er vigtige parametre for arbejdsgiverne at tage hensyn til.

Og så er der én ting, som er let for arbejdsgiveren at gøre, og som har stor effekt i forhold til fastholdelse, lyder det fra Per H. Jensen:

- At anerkende sine medarbejdere og forsøge at overtale dem til at blive på arbejdspladsen. Der er et kæmpe uudnyttet potentiale. Man kunne nemt fastholde mange flere, hvis man gør en indsats. Men lige nu sidder arbejdsgiverne med armene over kors og forventer, at folk gerne vil blive længere, når efterlønsordningen er væk, siger Per H. Jensen.

I undersøgelsen har Per H. Jensen spurgt de personaleansvarlige, hvor ofte de indenfor de sidste to år har bedt en medarbejder over 50 år om at udsætte tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet. Det har 61 procent aldrig gjort.

Og ofte skal der bare et lille puf fra arbejdsgiveren til. Alle vil gerne have en værdig udgang fra arbejdsmarkedet. Når man nærmer sig efterløns- eller pensionsalderen, bliver mange usikre på, om de skal blive eller smutte, fortæller Per H. Jensen.

- Man vil jo ikke udsætte sig selv for at forlade arbejdsmarkedet med en fyreseddel i baglommen. Det er uværdigt, og hvis man er usikker på, om man er ønsket på arbejdspladsen, tænker man, at det nok er bedre bare at skride, så man kan forlade arbejdsmarkedet med oprejt pande. Men hvis man havde fået et puf fra arbejdsgiveren i en anden retning, kunne det være, at man var blevet hængende, siger Per H. Jensen og henviser til et andet studie, der overbeviser ham om effekten af det lille puf.

Ved at sammenligne gruppen af 60-64 årige på efterløn med gruppen af 60-64-årige i beskæftigelse fandt Per H. Jensen, at 80 procent af dem i beskæftigelse er blevet opfordret til at blive af deres leder. Blandt dem på efterløn siger 20 procent det samme.

- De tal er så markante, at alt peger entydigt i retning af, at hvis arbejdsgiveren gør en indsats, er det meget let at fastholde seniorer længere, siger Per H. Jensen.

Fokus på stay

I de kommende år vil alderen for adgang til efterløn og folkepension gradvis stige som følge af politiske reformer. Danmarks kommunalt ansatte er gennemsnitligt ældre end den øvrige arbejdende befolkning, og derfor bliver de kommunale arbejdspladser blandt de første til at mærke følgerne af reformerne. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) har netop udgivet en rapport, der analyserer konsekvenserne af den senere tilbagetrækning.

Og her fremhæves forskellige typer af faktorer, der enten kan skubbe folk væk fra arbejdsmarkedet eller lokke dem til at blive.

- Stay-faktorer er faktorer, der positivt får folk til at blive i jobbet. Det handler om, at man trives på arbejdet, har et spændende arbejde, og at man synes, at ens evner bliver værdsat. At det er økonomisk nødvendigt eller økonomisk attraktivt, betyder mindre. Det er ret lystbetonet,

2.051

Så mange
kommunalt ansatte
var i 2017 over 70
år. I 2007 var tallet
675.

Kilde: kr.l.dk

forklarer Mona Larsen, der er forsker i tilbagetrækning ved VIVE.

Push-faktorer derimod er faktorer, der skubber folk ud af arbejdsmarkedet, og det handler ofte om arbejdsmiljø, fysisk nedslidning eller dårlig trivsel. Generelt er det vigtigt, at de kommunale arbejdspladser i fremtiden i videst muligt omfang søger at begrænse omfanget af push-faktorer og forøge forekomsten af stay-faktorer.

Selvom det giver mange samfundsmæssige og personlige gevinster, at medarbejdere i stigende grad udskyder tilbagetrækningen til en senere alder, er der også nogle udfordringer forbundet med det for arbejdspladserne.

- Der vil være nogle, der ingen problemer har med ændringerne, og så er der andre, der har fysiske eller psykiske udfordringer med at holde den gående. Man bliver stuck, hvilket vil sige, at man ikke kan holde den gående, indtil man når den alder, hvor man kan træde tilbage. Det er et problem for én selv, for kollegerne, for lederen og for arbejdspladsen, hvis man har mistet motivationen, energien og overskuddet til at præstere, siger Mona Larsen.

Hos KL er man opmærksomme på, at fastholdelse af seniorerne er vigtige for at løse kerneopgaverne og sikre god service for borgerne, og Michael Ziegler, der er formand for løn- og personaleudvalget i KL, mener, at det er noget de enkelte kommuner har stort fokus på.

”Der er et kæmpe uudnyttet potentiale. Man kunne nemt fastholde mange flere, hvis man gør en indsats. Men lige nu sidder arbejdsgiverne med armene over kors og forventer, at folk gerne vil blive længere, når efterlønsordningen er væk.”

Per H. Jensen, professor og forsker i tilbagetrækning ved Aalborg Universitet

- Hvis vi skal lykkes med at fastholde seniorer i kommunerne, har vi brug for viden om, hvad der virker i forhold til at fastholde netop denne gruppe. Derfor har vi sammen med de faglige organisationer brugt kræfter på at undersøge området, og en af konklusionerne er, at seniorer som medarbejdergruppe er lige så forskellige som øvrige ansatte. Derfor er det også meget individuelt, hvad der skal til for at fastholde den enkelte medarbejder. Derud-

over er der mange seniorer, som ikke bryder sig om, at der laves særlige ordninger for dem alene på grund af deres alder, og derfor er det en udfordring med generelle seniorpolitiske tiltag. Til gengæld er der en ting, vi ved, virker, og det er at sætte ind tidligt i forhold til at modvirke skader, der kan påvirke mulighederne for et arbejdsliv som senior, og her er kommunerne i front, skriver han i en mail til kommunen.dk. ●

Birthe Johansen på 76 år har arbejdet som sygehjælper i 54 år. Hun gruer for den dag, hun skal gå på pension.

Foto: Cathrine Ertmann

"Jeg gruer for den dag, jeg skal gå på pension"

"Stop nu, dit gamle øre!" Sådan siger folk indimellem til 76-årige Birthe Johansen, der arbejder som sygehjælper på 54. år. Men det skal hun nok selv bestemme.

o pensionsmoden

Af Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Når 76-årige Birthe Johansen har været til vandgymnastik torsdag aften, får hun som regel en time på øjet, inden hun møder ind til sin nattevagt på Toftevej, der er en socialpsykiatrisk boenhed for 32 sindslidende voksne i Aabybro. De sidste 45 år har hun arbejdet i nattevagt som sygehjælper, og selvom den ene hofte er kunstig og hun

halter lidt, gruer hun for den dag, hun ikke længere skal gå på arbejde.

- Det er simpelthen, fordi jeg altid har elsket mit arbejde, og jeg har aldrig været tvunget til at gå på arbejde. Jeg har bare lyst til det. Jeg er frygtelig glad for mit arbejde, siger Birthe Johansen, der gennem de sidste 22 år har haft en fast makker i nattevagten på bostedet.

- Hun er lige fyldt 67 år. Vi behøver ikke at snakke så meget sammen, for vi ved lige, hvad den anden laver, og hvad der foregår i den andens hoved, siger Birthe Johansen.

For Birthe Johansen er det lysten til at gøre en forskel for beboerne, der gør, at hun stadig arbejder, selvom hun for længst kunne have indstillet

karrieren og trukket sig tilbage. Hun nyder at følge beboernes udvikling og bidrage til, at de får det bedre. De fleste klarer sig selv, så arbejdet er sjældent fysisk hårdt.

- Jeg føler en glæde og tilfredsstillelse ved at kunne være der for nogen, der har det svært. Og så er jeg jo krebs, så jeg har et stort omsorgsgen i mig. Det har også noget at sige, fortæller Birthe Johansen.

Sidste år gik hun fra at arbej-

de syv nætter efterfulgt af syv nætter fri over til nu at arbejde fem nætter efterfulgt af ni nætter fri. I alt 95 timer om måneden.

- Vores daværende leder var bekymret for, at når jeg var lige så gammel som hans mor, så skulle man passe på mig. Han ville frygtelig gerne have mig i dagvagt, men man kan da ikke sætte sådan en gammel nattevagt i dagvagt. Jeg sagde, at hvis det kunne trøste ham, kunne jeg da godt

gå lidt ned i tid, fortæller Birthe Johansen.

Birthe Johansen har lige sat udløbsdato på sit arbejdsliv: den 19. august 2018. Og hun har allerede tænkt over, hvordan hun skal bruge sin fritid som pensionist på at fortsætte med at hjælpe andre.

- Jeg kunne godt tænke mig at gå ind i det frivillige vågekors, hvor de våger over døende i eget hjem. Jeg har altid haft svært ved tanken om, at folk skulle ligge på et badeværelsesgulv og dø alene. Det dur ikke. Det kan jeg ikke lide. Jeg vil gerne noget i den retning, for jeg vil i hvert fald ikke sidde herhjemme og trille tommelfingre, siger hun. o

"Jeg sagde, at hvis det kunne trøste ham, kunne jeg da godt gå lidt ned i tid"

Birthe Johansen, der arbejder som sygehjælper på 54. år.

”I dag ved jeg, at det ikke er farligt at sige sin mening”

Samsøs borgmester trængte ubevidst til et scenskift, da han mødte kærligheden i en midtjysk skov for 30 år siden. Så han slap de hollandske rødder og skar sig vej gennem danske skinker og fagforbund til borgmesterposten. Kom med bag om Marcel Meijer, der måtte lære at sige sin mening.

Bagom borgmesteren

Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Da Marcel var 12 år gammel, fik hans lillebror konstateret muskelsvind. Marcel lod ungdom være ungdom og fokuserede i stedet på at passe og pleje sin bror sammen med sine forældre. Lillebroren døde af sygdommen ti år senere.

- De år gjorde mig for alvor voksen. Mit fokus var på familien: at sørge for, at det her fik en god slutning. Jeg havde ikke behov for at være ude og være ung. Danne mig og udvikle mig, som man gør i de år der. At jeg siden flytte-

de til Danmark, tror jeg, har noget med alt det at gøre. Jeg skulle bare væk. Uden at jeg var bevidst om det dengang. Fortæl om din vej fra Holland til Danmark.

Jeg mødte Kirsten i firserne. I Midtjylland. Midt i skoven. Vi var to familier, der ferierede det samme sted i nogle år, hvor Kirsten så boede i nærheden. Efter et par somre blev vi kærester, og vi holdt kontakten, mens vi studerede i hvert vores land og mens jeg efterfølgende aftjente min værnepligt i Tyskland. Det skulle siden vise sig at blive svært at få fast arbejde i Holland, så jeg greb chancen og flyttede til Danmark - til Samsø, hvor Kirsten havde fået job som sygeplejerske. Jeg fik arbejde på slagteriet, hvor jeg skar skinker.

Hvordan var det at komme som nyudklækket kandidat i Offentlig Administration og så skære skinker på et slagteri?

Jeg tror, at mine forældre havde det værst med det ... Men for min egen del var det fint. Jeg har altid været meget interesseret i arbejderbevægelsens historie, og jeg havde det sådan: Nu skulle jeg selv prøve det! Selve arbejdet med at skære skinker var ikke så sjovt, men arbejdsmiljøet; det var helt vildt hyggeligt at være der. Jeg kunne rigtig godt lide stemningen, mandehørmene og kammeratskabet, som mindede om den, der var i militæret. Det har været rigtig fint at opleve og være en del af.

Hvordan klarede du det med sproget?

Jeg har aldrig haft problemer med det. Jeg talte selvfølgelig engelsk i starten, men jeg har nemt ved at overtage lydene fra andre sprog. Og vejen fra slagteriarbejder til borgmester?

Jeg fik nogle undervisningsjob på HF og VUC i edb og erhvervsøkonomi ved siden af mit slagteriarbejde. Nogle af mine gamle elever ansatte mig siden på Q8, og derudover kom jeg i kontakt med LO gennem slagteriet og begyndte at lave uddannelsesprojekter for dem. Det gjorde jeg i ti år. Når man arbejder for LO, så bliver man jo også engageret i politik, og jeg havde altid været politisk interesseret. Jeg meldte mig ind i Socialdemokratiet i Holland, da jeg var 16. Efter LO kastede jeg mig for alvor over

Marcel Meijer på en anden solskinsø, Bornholm, til Folkemødet 2015. Det år, hvor Samsø, Ærø og Læsø var med for at sætte fokus på landevejstakster for færgerne.

Lars Krabbe / Ritzau Foto

Blå bog

- Marcel Meijer, 51 år.
- Borgmester på Samsø siden 2014.
- Gift med Kirsten.
- Har tre drenge på 21, 20 og 17 år.

politik og Socialdemokratiet. Som medlem, formand, i kredsbestyrelse, regionsbestyrelse og så byrådet og så ... *Hvad har været din største triumf som borgmester?*

At vi begynder at nærme os 'landevejsprincippet' (at en færgebillet skal koste det samme som at køre en tilsvarende strækning i bil på landevejen). Det har fyldt rigtig meget. Vi er nået langt, og det har så positiv effekt. Vi har fået mange flere passagerer og turister. Og øboerne, som det faktisk ikke rigtig er blevet billigere for, er også begyndt at rejse meget mere. Tidligere holdt man sig tilbage for at fejre runde fødselsdage og så videre, fordi man ikke ville være bekendt at sende gæsterne en kæmpe-regning på færgebilletter. Nu kommer de bare. Det er ble-

vet en helt anden ø med optimisme og iværksætter. Der er liv. *Hvilken anden nuværende borgmester ville du helst strande på en øde ø med? Og hvorfor?*

Jeg kunne godt tænke mig at strande med Rotterdams marrokanskfødte borgmester Ahmed Aboutaleb. Jeg vil gerne høre, hvordan han er vokset op, og hvordan han som muslim ser på integrationsproblematikken - og ikke mindst, hvad han tænker om den kæmpe krise, som socialdemokraterne står i rundt omkring i Europa. Aboutaleb fremstår som den næste store socialdemokratiske stjerne i Holland. På den anden side virker det ikke helt, som om han har lyst til at tage bolden op. Han kunne ellers trække partiet i den helt rigtige retning.

Hvordan er du en god leder?

Jeg sætter mig meget ind i sagerne. Jeg får at vide, at jeg har overblik, og jeg tror også, at jeg er ret lyttende. Jo, jeg er god til at lytte ... når jeg nu skal sige noget positivt, he he.

Er der noget i dit arbejde, der fylder for meget? Noget, du gerne ville være fri for?

Spørgeskemaer ... og rejse-

aktivitet. Jeg bruger rigtig megen tid på at rejse. Hvis jeg skal til møde i København mellem 10 og 12, skal jeg hjemmefra klokken halv syv og er først tilbage klokken syv om aftenen. Men der er ikke så meget at gøre ved det. Det sker, at jeg kan lokke nogle herover, men som regel er det mig, der skal afsted.

Hvad synes du selv er det klogeste, du har sagt?

Jeg plejer at sige: 'Jura er ikke et spørgsmål, om det kan lade sig gøre, men mere om, hvordan det kan lade sig gøre.' Jeg bliver irriteret, når man har en god løsning på noget, som så ikke kan lade sig gøre. Det kan simpelthen ikke være rigtigt, at regler skal stå i vejen for de bedste løsninger. Derfor finder jeg som regel en anden regel, der så passer.

Hvad kan få dig op i det røde felt?

Hvis folk ikke overholder deadlines. Det kan jeg ikke have med at gøre. Eller hvis nogen påstår, at jeg har sagt eller gjort noget, som jeg ikke har sagt eller gjort. Og så udlændingedebatten. Altså - hvis vi vil løse det her kæmpe problem, så må vi også afsætte de nødvendige ressourcer.

Og hvem eller hvad kan få dig ned igen?

Fodbold. Når jeg er ude at spille fodbold, så er alt godt. Det er det bedste, jeg ved. Vi er en broget flok af gamle JBU-spillere og østeuropæere, der arbejder her på øen. Vi spiller én gang om ugen. Man kommer, hvis man kan.

Hvilket råd ville den, du er i dag, have givet dig selv som teenager?

At jeg skulle have åbnet min mund noget mere. Jeg har været for stille. Jeg skulle have turdet nogle flere ting. Udfordret andre noget mere - mine lærere og partikammerater. I dag ved jeg, at det ikke er farligt.

Har du nogen laster?

Altså - jeg spiser nok lidt for meget. Det gør jeg altså. Men jeg er holdt op med at drikke sodavand. Til gengæld er jeg meget glad for specialøl.

Hvilket karaktertræk kan du bedst lide ved dig selv? Og mindst?

Min tålmodighed overfor andre mennesker.

Og mindst?

At jeg er så utrolig dårlig til at huske at have gaver med til receptioner og den slags. Jeg er helt håbløs til det. Men jeg husker Kirstens fødselsdag og er god til at købe gode julegaver.

Har du en drøm, du endnu ikke har udlevet?

Ja, jeg har aldrig fået rejst i Europa. Det er min store drøm ... at rejse ud i 3-6 måneder. Jeg er meget interesseret i europæisk historie. Læser meget om det. Kirsten vil gerne med mig, men hvornår det så lige kan passe ...?

Hvilket (selvoplevet) årti mindes du med størst glæde? Og hvorfor?

Nullerne - det var dér, jeg stiftede kernefamilie og fik mine drenge. Jeg kunne godt

Samsø
Kommune:
Seks gode og
en øjebæ

Hvad er din yndlingsudsigt?
Bakken Grønhoved ved Stavns Fjord

Det mest romantiske sted?
Stranden ved Besser

Hvilken butik ville du ikke undvære?
Byggemarkedet. Jeg er ikke den store håndværker, men jeg elsker at rode med projekter selv.

Kommunens bedste kulturtilbud?
Brundby Rockhotel

Hvad vil du gerne have, at din kommune skal være kendt for?
Rummelighed. At alle, der er her og kommer hertil, skal føle sig velkommen.

Den største øjebæ?
At vi ikke har så meget økologi. Det passer virkelig dårligt til vores ellers grønne image.

lide at være sammen med dem, snakke med dem, lege med dem. Det var en dejlig tid.

Hvad med det rundtom? Musikken, for eksempel?

Nej, der er jeg til firsermusik. Musik betyder faktisk meget for mig. Jeg hører altid radio; P3, når jeg arbejder. Så får jeg alt det sidste nye med. Jeg skal også altid se Voice Junior. Jeg skal se og høre, hvordan de synger og fortolker de forskellige sange. Og jeg skråler gerne med.

Hvad skal mænd vide om kvinder?

At man ikke altid skal regne med konsekvens fra deres side, ha ha.

Hvis du så et stjernes kud i aften, hvad ville du så ønske?

Nu kan man jo se rigtig mange stjernes kud her på Samsø, men jeg ender altid med at ønske, at min familie vil være ved godt helbred. ●

Morgendagens
meningsdannere

Af Agnes Wedel Ansbjerg

DEN OPTIMALE
VELFÆRDSBOWLE

Vi danskere er små fisk i hver vores alt for store fiskebowle fuld af valgmuligheder. Jo flere valgmuligheder, desto større bliver den fiskebowle, vi svømmer rundt i. Og det bliver for meget for sådan nogle små fisk som os. Vi kan ikke overskue alle mulighederne, og så bliver vi stressede.

Danmark er et velfærdssamfund. Hvor end vi kigger hen, vil vi se mennesker, som går rundt og synes, at de har mange valg og muligheder og dermed også en vis grad af frihed og lykke.

Altså - velfærd: Vi kan blive, hvad vi vil, når vi vil. Vi skal bare vælge rigtigt. Desværre er det ikke lige så nemt bare at vælge rigtigt, men jeg tror, at fordi vi har så mange valg, er risikoen for at vælge forkert og blive skuffet også helt forfærdelig stor. Vi har simpelthen alt for mange valg og muligheder, og det gør os stressede.

Faktisk undrer jeg mig over, at der ikke er flere af os, der bliver ramt af stress.

Vi kan jo aldrig vide, hvilken løsning der er bedst, eller om den får afgørende betydning for vores liv. Vi kan aldrig tage en beslutning, som alle er enige i. Der kan selvfølgelig være større eller mindre sandsynlighed for, at valget bifaldes af flertallet. I det mindste for nu.

Det mærker jeg, når jeg skal dele ud i klassen til min fødselsdag. Jeg har uendelige muligheder indenfor desserternes verden, men vælger altid det samme, som jeg har delt ud siden børnehaven: flødeboller. Jeg vælger dem udelukkende for at slippe for at skulle vælge. Valg stresser mig.

Det kan godt virke som en lille ting. Men i min verden er det endnu et af tusindvis af valg, jeg bliver nødt til at træffe.

Så mange krav om valg har vi ikke altid haft. I takt med, at det danske samfund

er blevet rigere, er der også blevet langt flere valg og dermed større fiskebowler til os små samfunds-fisk. Mange har noget med økonomi at gøre. De rigeste af os har råd til dyrere og større fiskebowler, som kan indeholde flere valg. Og flere valg er lig med flere stressramte.

Så alt for store fiskebowler må altså være skidt for danskernes velbefindende.

Men det er jo heller ikke rigtig godt med små og billigere bowler. En lille fiskebowle kan virke nærmest kvælende, da bowlen er så lille og vi næsten ingen valg vil have at svømme i. Og det giver jo også en større risiko for at få stress.

Så begge slags bowler er et problem for samfundet - også selvom de har medført et mere mangfoldigt samfund. Mange af vores valg er overflødige, og det ville derfor ikke have nogen betydning, hvis de blev fjernet.

Uanset hvad synes jeg, at vi skal begynde at se mere kritisk på vores velfærdssamfund. Vi er nødt til at prøve at undgå et system, hvor vi ser stress som en fast standard, hvor end vi kigger hen. Jeg mener, at det både må være en samfundsopgave og en personlig opgave at finde den rette størrelse fiskebowle til hver enkelt af os. Så vi på den ene side ikke føler os begrænsede og på den anden side ikke overrumples af alle valgene.

Kun på den måde kan vi opnå, hvad jeg ser som den optimale velfærdsbowle. ●

►► Kommenter klummen på kommunen.dk

Agnes Wedel Ansbjerg er erhvervspraktikant og skoleelev (g. kl.) Agnes Wedel Ansbjerg har været i journalistpraktik på kommunen.dk og dknyt, Christiansborg-redaktionen.

Ingen kender organisationen bag Tvind

Bag bo- og opholdssteder drevet af Tvind i Danmark står et fintmasket netværk af Lærergruppe-medlemmer.

o organisering

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Mørket er for længst faldet på, da afhopperen fra Tvinds friskole møder op på kontorchef Jørgen Winthers kontor i Undervisningsministeriet. De to mødes flere gange i ly af natten.

Det er midt i 1990'erne, og fastnettelefonen på Jørgen Winthers skrivebord har hidtil været eneste line til afhopperen. Først med en let famlen fra afhopperens side. De holder møder om natten, for ingen skal vide, at han kan være på vej væk. Han kan stadig nå at fortryde. For kan man vende ryggen til det, der har været ens liv og hverdag, siden man var ganske ung? Da han har fået tillid til, at Jørgen Winther vil behandle hans historie ordentligt, slår han til, og nu står han altså her i ministeriet og overlader sin skæbne til retssamfundet.

Afhopperen har smuglet en stak interne Tvind-papirer ud fra hemmelige møder i Lærergruppen; dem får ministeriet nu overrakt. De papirer skal vise sig at blive startskuddet til Danmarks dyreste retssag.

I bunken med papirer finder Jørgen Winther ansøgninger til Tvindledelsen om dækning af tandlægeregninger fra enkelte lærere. Lærerne afleverede jo stort set hele deres løn til fælles fonde, og de måtte derfor søge om dækning af større udgifter. Der ligger en ansøgning fra et par, som gerne vil have børn, og som får et meget skeptisk svar. I stakken finder man også et styringspapir med alle detaljer om, hvordan skolerne skal styres - fra hvordan bestyrelserne skal sammensættes og helt ned til, at der skal være blomster i mødelokalerne, når der kommer journalister på besøg. Og styringspapiret omfatter alle skolerne.

- Det er de dokumenter, der overbeviser ministeriet om,

at der er noget at komme efter i Tvindsagen, siger Jørgen Winther.

Med papirerne fra afhopperen kan man komme i gang med at kortlægge den organisation, som man har fået visshed for eksisterer inde bag de selvejende institutioner. Fra afhopperen har man lister over medlemmer af Lærergruppen, og man har data på bestyrelsen sammensætning hos de forskellige fri- og kostskoler, som har tilknytning til Tvind.

Det bliver afgørende, da Tvinds skoler hver for sig anlægger sag mod ministeriet efter Tvind-loven. De vil have genindført statstilskuddet til deres skoler, efter at Højesteret har sagt, at man ikke kan forbyde navngivne skoler ved lov. Men det får de ikke:

- Det var fantastiske papirer, vi fik. Og dommene i de efterfølgende retssager viser da også, at domstolene heller ikke fandt, at Tvindskolerne kunne få tilskud. Tilskudsreglerne siger, at pengene kun må bruges til de enkelte skolars eget formål. De må ikke føres ud til andre formål, og det gjorde man jo hos Tvind gennem en sindrig konstruktion af fonde, siger Jørgen Winther og tilføjer:

- For mig og resten af ministeriet var der ikke tvivl om, at skolerne fungerede i en endog meget stramt styret organisation. Formelt set var det jo helt efter bogen med en masse selvejende institutioner, som ikke har noget med hinanden at gøre. Men virkeligheden bag den formelle organisation var bare en helt anden.

Mistanke skal afdækkes

Her 20 år senere lever Tvinds institutioner fortsat i bedste velgående, og landets kommuner sendte i 2016 190 millioner kroner til institutionerne for pladser til anbragte børn. 34 millioner af de 190 millioner offentlige kroner blev i 2016 overført fra 35 af

bo- og opholdsstederne til Tvind-fonden Fælleseje som husleje.

Samtidig indkøber flere af de interne skoler det samme pædagogiske materiale til undervisningsbrug. Det er efter sigende udviklet af Mogens Amdi Petersen selv. Derudover har flere bo- og opholdssteder indkøbt afrikansk kunst for flere hundredtusinde kroner af de samme forhandlere, ligesom de anbragte børn oftest tager på skiferie på Tvinds hotel i Norge.

Af de 38 aflastningssteder, bosteder og opholdssteder med Tvind-tilknytning, hvor kommunen.dk har fået aktindsigt i bestyrelsessammensætningen, sidder medlemmer af Lærergruppen på størstedelen af bestyrelsesposterne i 36 tilfælde.

Ligeledes sidder medlemmer af Lærergruppen fortsat som forstandere på størstedelen af både bostederne og opholdsstederne. Det samme billede tegner sig, når man ser nærmere på, hvem der er skoleledere på de specialskoler, dagskoler, friskoler, højskoler, STU-uddannelser og efterskoler, som tidligere var opført på Tvind-portal.

Næsten alle Tvind-institutioner på nær Bollerskov og de steder, som er tilknyttet Magleby Skolecenter, lejer sig samtidig ind hos Fonden Fælleseje, hvor Lærergruppe-medlemmer også sidder på størstedelen af bestyrelsesposterne.

Men om der er tale om én samlet organisation, sådan som Jørgen Winther mener, er til gengæld svært at gennemskue, lyder det fra Socialtilsyn Midt.

For bag de mange bo- og opholdssteder i Danmark, som har tilknytning til Tvind, står ganske vist et fintmasket net af lærergruppemedlemmer. Men der er hverken tale om en koncern, en organisation eller en koncernlignende konstruktion, for der er kun

én konstruktion, der ligner Tvind, og det er Tvind, lyder det fra Per Nikolaj Bukh, professor i økonomi ved Aalborg Universitet.

Men hvis Socialtilsyn Midt er i tvivl om, hvorvidt der er tale om en koncernlignende konstruktion, kan de bare bede om at få udarbejdet en koncernnote. For da der ikke er tale om en endelig afgørelse, men en procesledende beslutning, kan det ikke ankes, hvis Socialtilsynet vurderer, at der er tale om en koncernlignende konstruktion, siger Per Nikolaj Bukh.

En koncernnote er et tillæg til en institutions regnskab, hvoraf det blandt andet fremgår, hvilke samarbejdspart-

"Der er ingen sager at sammenholde med, for der er kun ét Tvind, der er Tvind."
Per Nikolaj Bukh, professor i økonomi

nere den givne institution har handlet med. Netop koncernnoter er en af de ting, institutioner skal udarbejde, hvis Socialtilsynet vurderer, at de er en del af en koncernlignende konstruktion.

- Formålet med loven er jo både at afdække misbrug af offentlige midler og mistanke herom. Der er en dobbelthed, som er væsentlig at hæfte sig ved. Der foreligger jo tilsyneladende en omfattende mistanke om misbrug af offentlige midler, som kommer institutionerne til skade, hvis de ikke har gjort noget forkert, siger Per Nikolaj Bukh.

Han mener derfor, at hvis der ikke er noget galt ude på stederne og der hverken fore-

Antal forekomster i bestyrelser

 Medlemmer af Lærergruppen

7	6	5	4	3	2	1
Ellen Holberg Petersen	Bente Hansen	Tove Petersen	Ingolf Damm	Lene Colding Sørensen	Bodil Rasmussen	Asger Larsen
Lena Jensen	Annica Mårtensson	Anders Svensson	Jørn Balsen	Lisbeth Krohn	Gert Tjolker	Ingerlise Christiansen
	Ole Tarp	Inger Bertelsen	Grete Pedersen	Anna Hoas	Else Hanne Henriksen	Niels Matthiessen
	Walther Petersen	Steen Conradsen	Birthe Nørskov	Helle Nielsen	Ulla Præstgård	Allan Jensen
		Erik Eriksen	Marianne Grim	Martin Larsen	Else Sørensen	Annette H Jensen
		Jørn Bo Østergaard	Gunnar Olsen	Gerda Tranberg	Erling Grønlund	Hans Jørgen Laustsen
			Marianne Petersen	Klavs Bloch	Tom Madsen	Lis Laustsen
			Mette Bryndom	Tatiane Nikolova	Else Jeppesen	Bent Bloch
					Anita Johnsson	Susan Steffensen
					Flemming Heegård	Hanne Dorrit Vesterborg
					Irina Fedova	Tove Andersen
					Anja Dannebrog	Nina Johnsen
					Jytte Fruelund	

går betydelig samhandel eller misbrug, så må det mest gavnlige for opholdsstederne være at få sagen lukket.

- Men det kan man ikke, uden at den her information bliver tilvejebragt. Derfor virker det underligt, at de er så interesserede i ikke at være koncernlignende. For stemplet som koncernlignende konstruktion har jo ingen

Tvindloven

- **I 1996 vedtog** Folketinget Tvindloven, som fjernede statstilskuddet til fri- og efterskolerne under Tvind. Loven gjorde det til en betingelse for tilskud, at skolen var fri og uafhængig efter ministeriets skøn. Desuden opremsede loven de eksisterende Tvind-skoler og bestemte, at disse skoler for fremtiden ikke kunne modtage statsstøtte.
- **Dele af Tvindloven** blev i 1999 underkendt af Højesteret, fordi retten vurderede, at det var grundlovsstridigt ved lov at fratage navngivne organisationer statstilskud.
- **Special-, fri-, høj-, og** efterskolerne under Tvind har dog siden ikke fået tilskud fra staten, da ministeriet ikke vurderer, at der er tale om uafhængige skoler.

som helst konsekvenser for, hvad man må som institution, siger Per Nikolaj Bukh.

Ifølge Per Nikolaj Bukh havde ingen forestillet sig en konstruktion som Tvind, da man lavede loven.

- Vi har ikke en operationel definition i hverken lov, bekendtgørelse eller vejledning, som gør det muligt at definere, om der er tale om en koncernlignende konstruktion. Og der er ingen sager at sammenholde med, for der er kun ét Tvind, der er Tvind, siger Per Nikolaj Bukh.

Samtidig er det svært ud fra den foreliggende dokumentation at sige noget om, hvorvidt der er tale om omfattende samhandel:

- Når du har en lang række formelt uafhængige aktører, og de roterer rundt mellem hinanden, er den eneste mulighed for at konstatere, om der foregår betydelig samhandel, at lave en oversigt, siger han.

Og det er altså den oversigt, Socialtilsyn Midt ifølge Per Nikolaj Bukh bare kan udbede sig.

Ankestyrelsen ind i sagen

Det er de fem socialtilsyn, som har tilsynspligten med bo- og opholdssteder samt aflastningstilbud i Danmark, og her er man nu gået i gang med at undersøge, om Tvinds institutioner tilsammen

Sådan gjorde vi

kommunen.dk har søgt aktindsigt hos de fem socialtilsyn i bestyrelsessammensætningerne på de bo- og opholdssteder samt aflastningstilbud, som tidligere var opført på hjemmesiden Tvindportalen.

Disse bestyrelsessammensætninger er sammenholdt med den liste, som den tidligere afhopper afleverede hos Jørgen Winther, og som siden indgik i anklageskriftet mod blandt andre Mogens Amdi Petersen. Der er siden gjort andre forsøg på at udarbejde lister over medlemmer af Lærergruppen, men denne liste, som er udarbejdet tidligst i 1995, er mest fyldestgørende.

udgør en såkaldt koncernlignende konstruktion. Det fremgår af et dokument på Socialtilsyn Midts hjemmeside.

En koncernlignende konstruktion er et juridisk begreb, som bruges, når der ikke er tale om en koncern med en ejer eller ejerkreds i toppen, men hvor myndighederne alligevel kan have brug for at holde øje med den samhandel, der foregår mellem en række uafhængige virksomheder.

For at være en koncernlignende konstruktion skal to krav være opfyldt. For det første skal der være en såkaldt bestemmende indfly-

delse over flere tilbud, eller også skal der være sammenfald i bestyrelses-, leder- eller ejerkreds. For det andet skal der foreligge det, man kalder en ikke ubetydelig samhandel mellem tilbuddene.

Og her har myndighederne altså behov for at kunne undersøge, om udvekslingen af ydelser og betalingen sker på markedsvilkår.

Allerede i 2014 forsøgte socialtilsynene at undersøge, om de tilbud, som fremgik af Tvindportalen, indgik i en koncernlignende konstruktion. Dengang konkluderede man, at det ikke var tilfældet. Men man gav også hinanden håndslag på at undersøge

sagen igen senere. I den forbindelse har Socialtilsyn Midt i 2016 undersøgt egne tilbud igen og er i 2017 også i dialog med tilbud fra andre tilsyn, fortæller tilsynschef Ulla Bitsch Andersen.

Hos Socialtilsyn Midt pågår der altså derfor nu igen en undersøgelse af, om der er tale om en koncernlignende konstruktion hos de bo- og opholdssteder, der har tilknytning til Tvind. Men det er ikke ligetil at konstatere. Der er en række forhold, som peger i begge retninger, fortæller hun:

- Vi skal kunne se, at der er en bestemmende indflydelse mellem opholdsstederne. Samtidig skal der også være en ikke ubetydelig samhandel. Men det eneste, vi kan se binder alle opholdsstederne sammen, er lejekontrakterne

med Fonden Fælleseje. Det er usikkert, om det kan kaldes for en ikke ubetydelig samhandel.

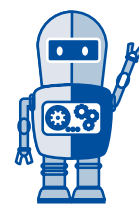
Derfor vil Socialtilsyn Midt nu vurdere konkrete sager og eventuelt forsøge at få en sag prøvet hos Ankestyrelsen. Men sådan en kan snildt tage op til et år at få efterprøvet.

- Vi vil gerne have Ankestyrelsens vurdering af, hvad der skal til, før der er tale om en ikke ubetydelig samhandel, siger Ulla Bitsch Andersen.

kommunen.dk er bekendt med afhopperens identitet. Han lever i dag som pensionist og ønsker ikke at stå frem.

- » **Læs også disse andre artikler om Tvind på kommunen.dk**
- **Efter afsløring: Socialminister kræver redegørelse**
- **Kommuner sortlister Tvind-institutioner**
- **Hvad skete der på Nakkebølle fjord?**
- **Så meget betaler kommunerne til Tvind**
- **21 kommuner bruger ikke Tvind**
- **”Tvind gav os barndommen tilbage”**
- **Kommuner sortlister Tvind-institutioner**
- **Kommuner sender millioner til Tvind**

Fremtidens børn skal løse problemer,

fremtiden banker på

Hvordan ser fremtidens kommunale institutioner ud, og hvilke udfordringer lurder lige om hjørnet? I denne artikelserie sætter kommunen.dk fokus på fremtiden og dykker ned i tendenser og udviklingspotentialer. Vi starter på biblioteket. Vil du gerne have os til at vride et bestemt område gennem fremtidsmaskinen, så skriv til astrid@kommunen.dk.

Tidligere artikler: "Fremtidens bibliotek"

» Læs den på www.kommunen.dk

I fremtiden er det ikke et must at lære at læse, skrive og regne. Det er fint at kunne, men ikke en nødvendighed. Det forudser fremtidsforsker **Anne Skare** fra Future Navigator, der i stedet peger på problemløsning som den helt store overskrift på fremtidens skoleskema. Hun giver her sit bud på, hvilke fag fremtidens skoleskema bør rumme.

o spådom

Af Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Sløjde, madlavning og idræt

Hvis man sløjfede alt på skoleskemaet og kun underviste i sløjde, madlavning og idræt, så var man super godt klædt på til fremtiden. De tre fag har det til fælles, at de har en kombination af teori og praksis, som er vigtig i forhold til fremtidens arbejdsmarked. Det at kunne omsætte noget til handling bliver mere og mere vigtigt. I alle tre fag indgår der eksperimentering og feedback fra omgivelserne. Altså - hvis man putter en ost i ovnen, så oplever man, hvad der sker.

Problemløsning

Hvis man smed skoleskemaet ud og skulle smide nogle andre fag ind, ville overskriften på det være problemløsning. Alt kommer i fremtiden til at handle om problemer. Vi løber ikke tør for job, før vi

løber tør for problemer. Det bliver i fremtiden meget mere vigtigt at kunne finde ud af, hvilket problem der er mest interessant at arbejde med, og hvis problemet er kæmpestort, hvordan man så kan sakse det ned i mindre bidder.

Konfliktløsning

Hvorfor går lande i krig? Hvorfor rager Trump uklar med en anden tosse? - konflikter i parforhold eller i lokalsamfundet eller religiøse konflikter. Man kan undervise i rigtig meget, der før lå indenfor historie eller samfundsfag med den overskrift, der hedder konfliktløsning. Og så selvfølgelig en masse teknikker til at løse konflikter, så man kan gå hjem og bruge det i sit eget liv, i familien eller i klassen.

Fællesskab

Hvad sker der, når mennesker er sammen socialt? Det kan handle om alt lige fra hulemænd, indianere, nationalstater og religiøse bevæ-

gelser til foreningsliv. Og hvordan laver man blomstrende fællesskaber? Eleverne skal ud efter endt skole og lave deres egne familier, team og vennekredse. Og de, der er gode til det, klarer sig væsentligt bedre senere i tilværelsen.

Meditation

Vi er som mennesker så vant til, at vi skal være på, snakke og larme, at der kommer en modtrend, der handler om det introverte. At vi skal kunne kigge indad, være stille sammen og hver for sig. Det er fint at lære at være alene, høre sine egne indre stemmer og lære nogle tricks til at slutte fred med sine egne indre dømoner.

Computervidenskab

Ikke alle behøver at lære computervidenskab. Men de, der har en hjerne, der er skruet sådan sammen, bør helt klart have muligheden for at lære det, for det er et super spændende fag, der handler om, hvordan man siden tider-

nes morgen har stræbt efter at lave nogle mekaniske slaver såsom lommeregneren, computeren og iPhone. Kuglerammen var også en slags computer, man opfandt for at automatisere vores arbejdsgange.

Spil

Det kan være rollespil, computerspil, det selv at lave spil. Spil er i det hele taget skidesjovt. I Norge har man med stor succes lavet store real life rollespil, hvor de unge i stedet for at læse om de store opdagelsesrejsende tager på tur som opdagelsesrejsende. De pakker rygsækken, tilbagelægger den samme strækning, spiser dåsemad og bruger kompas.

Resultatskabelse

At skabe et resultat og forholde sig til det er vigtigt. Det er ikke så vigtigt, hvad resultatet er, eller hvad det er for en viden, man prøver på at udtrykke. Det vigtige er, at man kan stille sig op foran andre og fortælle, hvad man

"Det at kunne omsætte noget til handling bliver mere og mere vigtigt. I alle tre fag indgår der eksperimentering og feedback fra omgivelserne."

Anne Skare, fremtidsforsker

har lavet, og forholde sig til, hvad det er, man har gjort, og ikke kun forholde sig til resultatet.

Praksisnær eksperimentering

Den praksisnære eksperimentering bør ligge i alle fag. At man lærer noget og prøver det af. At man lærer noget og bagefter lærer det videre. Altså meget mere, hvor børnene er vikarer og hjælpelærere for hinanden.

Ændre på fagrækken

Hvis det skal blive muligt, er det nødvendigt at ændre på fagrækken. Der må godt være to fede streger under og udråbstegn bagved, at det er det, vi som fremtidsforskere allerhelst vil have, at vi gør nu: Ændrer på fagrækken. Hvis vi ændrede på fagrækken og fik sløjde, madlavning og idræt mere frem og bare satte problemløsning ind som et stort fedt fag og gjorde det frit for alle skoler at lave deres fagrække ville det være fint.

ikke sætte kommaer

Høje-Taastrup bygger lige nu fremtidens skole

De klassiske fag er skiftet ud med innovativ løsning af virkelige problemer.

◉ fremskrivning

Af Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

I august 2021 ringer det ind til første time på fremtidens skole i Høje-Taastrup. Kommunen er i samarbejde med blandt andet LEGO Education i gang med at skabe en ny folkeskole, hvor børn og unge skal lære ved at løse problemer, lege, bygge og skabe. Målet er, de skal udvikle alle potentialer - og at de kan begå sig i et af fremtidens job, som sikkert slet ikke eksisterer i dag.

Det klassiske skoleskema med dansk fra kl. 8-9 efterfulgt af en matematiktime hører fortiden til. Sådan kommer skoledagen ikke til at se ud på Læringshuset Nærheden, som den nye skole i Høje-Taastrup Kommune indtil videre bliver kaldt. Skoledagen kommer til at bestå af længerevarende læringsforløb, hvor eleverne skal skabe virkelige produkter for at løse virkelige problemer. Det kan

være, at der er et affaldsproblem i skolegården, eller at det lokale bibliotek gerne vil have flere kunder. Fokus er på at finde løsninger på virkelige problemer, og så kan problemløsningen understøttes af kurser, som er vigtige for at kunne løse en konkret udfordring.

Den kommende skoleleder, Dorthe Junge, ridser op, hvordan en typisk skoledag kan se ud:

- Det kan være, at Thomas, Jasmin og Katrine er i gang med at undersøge, hvordan man kunne løse problemet med, at der er så meget skrald på hovedgaden i Hedehusene. De starter måske dagen med et kursus i statistik, som de skal bruge, fordi de har været ude at lave nogle undersøgelser. Bagefter skal de arbejde med spørgeskemaer eller interview. Måske skal de bygge en prototype og sætte den op for at se, om den virker. Måske har de en aftale på en genbrugsstation, hvor de skal kigge på, hvordan man sorterer skrald. Sådan kan seks-syv timers skoledag se ud.

Der ligger et langvarigt arbejde bag skolens profil;

"Vi ved, at mange af de job, som de elever, der starter i skole i dag, skal ud at have, slet ikke eksisterer i dag, og allerede om 5 år vil en tredjedel af de job, vi kender i dag, være forsvundet."

Dorthe Junge, fremtidig skoleleder for Læringshuset Nærheden

udover LEGO Education er en række forskere og erhvervsfolk blevet involveret i processen. Undervisningen bygger på det 21. århundredes kompetencer, som er seks kompetencer, der er beskrevet som vigtige for at begå sig på fremtidens arbejdsmarked. Temaerne for de innovationsprojekter, som eleverne skal beskæftige sig med, er det 21. århundredes temaer: global forståelse, økonomisk forståelse og entreprenørskab, samfundsforståelse og medborgerskab, sundhed og miljø, fortæller Dorthe Junge.

- Vi ved, at mange af de job, som de elever, der starter i skole i dag, skal ud at have, slet ikke eksisterer i dag, og allerede om 5 år vil en tredjedel af de job, vi kender i dag, være forsvundet. Det fortæller os, at vi ikke kan regne med, at de ved at sidde stille og udfylde et hæfte med dansk og et andet hæfte med matematik kan komme ud at navigere på et arbejdsmarked, der ser helt anderledes ud end i dag, siger Dorthe Junge. ◉

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager. I denne uge **Andreas Steenberg (R)**

BESLUTNINGER TÆTTERE PÅ BORGERNE - NU!

Mange har måske hørt om partiet Alternativets kamp for en ny kultur i dansk politik. En kamp, som jeg tror, de fleste kan bakke op om. Men for mig at se er det ikke en kamp, der skal sættes i gang 'oppefra' eller inde fra Christiansborg. Det er en kamp, som handler om, at så mange beslutninger som muligt skal træffes sammen med dem, som de vedrører. Borgeren, medarbejderen, den udsatte, den frivillige, den pårørende, patienten.

Alt for mange føler sig ikke hørt. Når et tiltag eller en regel er blevet besluttet uden at tage de involverede med på råd, er det ikke mærkeligt, at det vedtagne møder modstand. Når medarbejderen skal ændre sin arbejdsgang på grund af et nyt tiltag, der kommer ind fra højre, så skaber det frustration. For hvor kommer det fra, det nye tiltag? Hvem har besluttet det? Og hvorfor? Den frustration mener jeg er årsagen til, at vi i dag diskuterer ny politisk kultur; dermed ikke sagt, at det er den frustrerede sygeplejerske, der udgør problemet - lige omvendt faktisk: Det er vores ekstremt centraliserede bureaukrati, der er problemet. Stod det til mig, skulle kommuner og regioner tage langt flere beslutninger. For det skaber frustrationer, som er giftige for vores demokrati, når en minister via sit departement styrer sygeplejerskens hverdag.

Den her form for top-down-styring har præget Danmark lige siden enevælden, hvor kongen sad med sit kongeråd og bestemte alt fra Kongens København. Vores statslige bureaukrati er stadig enormt hierarkisk og topstyret. Og det er for mig at se akilleshælen i hele diskussionen om en ny politisk kultur.

Men hvis vi har haft topstyring siden enevælden, hvorfor er det så først nu, der for alvor bliver råbt på en ny politisk kultur? Jeg tror, man skal lede efter en tendens i den måde, det moderne menneske går til sit arbejdsliv på i dag. Vi vil arbejde med noget, der giver mening. Vi vil gøre en forskel og føle, at de mange timer på jobbet nytter noget. Følelsen af at gøre en forskel trækker for rigtig mange lige så meget som lønsedlen - hvis ikke mere.

Og hvis målet med arbejdet er mening, så kan det hurtigt gå helt galt, når der kommer en regel eller et tiltag ind fra højre, som ikke giver mening. Og det giver ikke mening for medarbejderen, fordi hun ikke ved, hvorfor hun nu pludselig skal arbejde på en ny måde. Og hvorfor ved hun ikke det? Fordi hun ikke har været inddraget i beslutningsprocessen. Og det er derfor, jeg siger, at vi skal give langt mere frihed og rum til at træffe beslutninger meget tættere på borgerne, nemlig ude i kommunerne eller regionerne. Som tidligere regionsrådsmedlem ved jeg, hvad det giver, hvis medarbejderen, den pårørende eller patienten bliver taget med på råd. Det giver en helt anden indsigt i den problemstilling, man skal træffe beslutning om, og beslutningen bliver taget bedre imod, når den skal implementeres i arbejdsgangen. Derfor er det heller ikke en total revolution af vores bureaukrati, jeg forstår som en ny politisk kultur. For det kan lade sig gøre at træffe rigtig mange beslutninger i byrådene og regionsrådene. Men det skal være lettere. Der er brug for mere frihed og rum til at gøre det. ◉

» Kommenter klummen på [kommunen.dk](#)

Seks kompetencer til fremtiden

Det 21. århundredes kompetencer - også kendt som 21st century skills - er seks kompetencer, som internationale forskere og virksomheder har peget på som vigtige for elever at lære for at kunne begå sig på fremtidens arbejdsmarked.

► **Kollaboration:** Læringsaktiviteter, der styrker samarbejdsvejen hos eleverne, så de bliver i stand til at lytte til andres ideer, forhandle, lave aftaler og skabe noget sammen med andre.

► **Problemløsning og innovation:** Læringsaktiviteter, der styrker den kreative tænkning hos eleverne, så de bliver i stand til at løse virkelige problemer.

► Videnskonstruktion:

Læringsaktiviteter, der understøtter elevernes mulighed for at konstruere viden, så de bliver i stand til at integrere og vurdere oplysninger for at bruge dem produktivt i deres arbejde. Eleverne skal kunne konstruere viden, som de kan overføre til og bruge i praksis.

► Kompetent kommunikation:

Læringsaktiviteter, der understøtter elevernes evne til at kommunikere hensigtsmæssigt, så de bliver i stand til at fremstille og tilpasse kompleks eller multimodal kommunikation om forskellige emner til bestemte målgrupper.

► Selvevaluering:

Læringsaktiviteter, der styrker elevernes evne til at evaluere sig selv og hinanden, så de bliver i stand til at tage ansvar for deres arbejdsprocesser og læring.

► **It og læring:** Læringsaktiviteter, der understøtter digitale kompetencer hos eleverne, så de bliver i stand til kompetent at bruge informationer og designe vidensbaserede produkter ved hjælp af it.

Kilde: Center for Undervisningsmidler

"Den bedste lyd er den der fra toget: "Næste station Holbæk"

Christina Krzyrosiak Hansen har været politisk aktiv, siden hun var 15. Lykkes det hende at blive borgmester i Holbæk, vil hun være landets hidtil yngste.

Fra nytår kan Danmarks fattigste kommune få landets yngste borgmester nogensinde. 24 år er Socialdemokratiets borgmesterkandidat i Holbæk, **Christina Krzyrosiak Hansen**. Vi har fulgt hende en dag i valgkampen for at finde ud af, hvorfor hun drømmer om borgmesterkæden.

o kandidaten

Jeppe Vestergaard Nielsen
red@kommunen.dk

- Hej. Jeg kommer fra Socialdemokratiet og hedder Christina. Jeg stiller op som borgmester til kommunalvalget.

Det er søndag eftermiddag, og Christina Krzyrosiak Hansen banker på døre til ældreboliger og parcelhuse i Jyderup. For dem, der åbner, venter synet af en 24-årig kvinde. Hun vil være borgmester i Holbæk Kommune, og derfor

står hun på den anden side af dørtrinnet for at fortælle, at hun er værd at stemme på. Og der er mange døre endnu. I alt vil hun banke på 10.000 sammen med de andre kandidater og flere end 100 frivillige, inden krydserne skal sættes til kommunalvalget den 21. november.

- Det går jo ikke så godt med økonomien her i kommunen, er typisk det næste, hun siger i døren.

Og i Jyderup, cirka en halv times kørsel fra kommunens

hovedby, Holbæk, er der ingen, der siger hende imod. Hun er her for at overbevise nok vælgere om, at hun kan vende det hele på hovedet, for kommunen har økonomiske vanskeligheder. Holbæk Kommune er udråbt som Danmarks fattigste, efter at dyre projekter som en ny sportshal og en stor regnefejl har sænket likviditeten per borger til det laveste blandt alle kommuner i Danmark. Og det er gået den vej i nogle år nu, fortæller den sociologistuderende borgmesterkandidat:

- Da mange kammerater flyttede fra Holbæk mod København, Aarhus eller Odense, blev jeg tilbage. Jeg kunne se, at skuden var ved at vende, og det kunne jeg ikke smutte fra.

Det er næsten et årti siden, hun som 15-årig blev politisk aktiv, og da hun var 20, blev hun valgt ind i byrådet. I første omgang var det uden ambitioner om at blive borgmester, men da en vælger foreslog, at hun skulle stille op, blev hun stolt. For borgmesteren gør en forskel.

- Borgmesteren har det øverste ansvar for kommu-

nen og skal sætte retningen. En god borgmester er lige så vigtig for sin kommune, som statsministeren er for landet. Jeg forstår ikke, hvorfor folk ikke går mere op i lokalpolitik, for det er i byrådet, vi bestemmer alt, der har med hverdagen at gøre. Børneinstitutioner, dagtilbud, ældrepleje og busser. Det er alt det, der rent faktisk gør en forskel til daglig.

Vil helst bestemme

Som barn har Christina Krzyrosiak Hansen set begge sine forældre være tillidsrepræsentanter, og hun er blevet fodret med politik og udfordret på sine holdninger, siden hun var helt lille. Og det har sat sine spor.

- Jeg kan godt lide at sætte en retning og tage ansvar for, at retningen bliver fulgt.

Når de frivillige og kandidaterne fra Jyderup samles og giver Jehovas Vidner konkurrence i at banke på flest døre og snakke med flest mennesker, så foregår det hele i den retning, hun peger.

- Erik, tager du den række? Så går vi herovre.

Selv Jehovas Vidner, der banker på døre i samme

boligområde denne søndag, viger pladsen og skifter område efter en snak om banketaktikken og en folder.

Men hun vil pege på mere end boligblokke, for drømmen er stor. Hun vil bestemme retningen for hele Holbæk Kommune, men det er svært at komme udenom, at hun adskiller sig fra de fleste spidskandidater på i hvert fald et punkt: hendes alder. Vinder hun posten, vil det være første gang i hendes levetid, at Holbæk Kommune får en socialdemokratisk borgmester.

- Jeg er godt klar over, at det er et ret stort projekt at blive borgmester. Men det er ikke alder, der afgør, om man er god til det. Det er vigtigt, at man som borgmester har selvsigt og er bevidst om, hvad man kan, og hvad man skal bruge andres hjælp til. For ingen ved alting alene - heller ikke mig. Det handler om at lede et hold og ikke bare styre alene.

Selvom hun ikke skal kunne alting selv, er hun ikke helt uden baggrundsviden. Når vælgerne i Jyderup fortæller, at plejen var bedre før kommunesammenlægningen,

siger hun:

- I den gamle Tornved Kommune havde I også landets højeste kommuneskat. Jeg går til valg på, at vi skal hæve den en smule i Holbæk Kommune. Det er måske ikke populært, men det er nødvendigt.

Samtidig får hun hjælp af sine frivillige til at indsamle viden fra de år, hun ikke har helt så godt styr på - fordi hun ikke var født endnu.

- Vi terper lokalhistorie. Det er fedt at have nogle med forskellig erfaring og viden på holdet, som tilsammen ved nogenlunde alt, hvad der nogensinde er sket her i området.

Overfor vælgerne lægger hun heller ikke skjul på, at det socialdemokratiske hold

"Jeg er godt klar over, at det er et ret stort projekt at blive borgmester. Men det er ikke alder, der afgør, om man er god til det."

”Jeg har aldrig gjort noget, der er så rigtigt som det her. Det er det her, jeg vil bruge min tid på.”

består af flere end blot borgmesterkandidaten. Når der i Jyderup er bekymring for, at alle pengene lander i Holbæk by og de små landsbyer bliver glemt, har hun et godt råd:

- Vi har jo også lokale kandidater. Erik og Mogens bor her. Så hvis I synes, at I ikke bliver hørt, så sæt kryds ved en af dem i stedet for mig eller partiet. Det er også dem, jeg ringer til, hvis jeg skal vide noget mere om Jyderup.

Nu får de hele Christina
Christina Krzyrosiak Hansen er bevidst om den tillidsrelation, det er, at kollegerne gjorde hende til borgmesterkandidat. Når hun ligger vågen om natten, er den årsagen.

- Tilliden og forventningerne til mig er store, og det er klart, at når så mange mennesker støtter mig, så holder min samvittighed mig af og til vågen om natten. Gør jeg nu også nok for at gøre mig fortjent til deres tillid? Kunne jeg gøre mere? Men det holder mig ikke kun vågen - det driver mig også fremad.

Selvom hun med sit arbejde giver afkald på byture og dansende nætter, som jævnaldrende venner har flere af end hende, så synes hun, at det er det hele værd. Hun vil hellere gå tidligere hjem for at være frisk til et møde næste formiddag.

- Jeg har aldrig gjort noget, der er så rigtigt som det her. Det er det her, jeg vil bruge min tid på.

Hendes alder har givet næring til andre overvejelser i valgkampen. Når billederne skal udvælges til plakater, magasiner og flyere, kan hun gå efter flere forskellige udtryk. Hun kan vælge det pæne, polerede portræt, hvor hun ser lidt ældre ud, end hun er. Eller hun kan vælge det energiske, hvor man også tydeligere kan se, at hun er 24.

- I lang tid brugte jeg kræfter på at overveje, hvordan jeg fremstår. Men jeg er i specielt den sidste tid blevet bekræftet i, at den mest kritiske måske i virkeligheden er mig selv. Mit indtryk er ikke, at de

Holbæk Kommune

► **Efter mange år** med radikal borgmester overtog Venstres Søren Kjærsgaard posten efter valget i 2009. I 2013 blev han genvalgt med støtte fra V, DF, K og R.

► **Siden seneste valg** har Venstre mistet to mandater til Liberal Alliance, mens Socialdemokratiet har mistet fire, hvoraf to har dannet en lokalliste. Dermed er der lagt op til et spændende valg.

borgere, jeg møder, går op i min alder, når først de har hørt, hvad jeg vil.

Det har taget nogle år at nå til et punkt, hvor hun slapper af med at være offentligt kendt på egnen. I begyndelsen ville hun hele tiden fremstå så perfekt som muligt. Hun ville være den bedste udgave af sig selv hele tiden med hår, der sad perfekt, og en klog betragtning. Men det har ændret sig.

- Jeg har besluttet, at de får hele Christina. Også hende, der nogle gange går i supermarkedet i grimt tøj med uglet hår. Jeg tror, vi som politikere skal passe på med at gemme os bag en poleret facade, også selvom det til tider kan være nemmere, fordi man så er mindre skrøbelig.

Men det er hun afklaret om. Når man er politiker, stiller man sig i skudlinjen, og der vil hun gerne stå. Det er et andet sted, end hendes barns venner har valgt at stå, og hun var også nervøs for at fortælle dem, at hun stiller op som borgmesterkandidat.

- Men de sagde bare: ”selvfølgelig skal du det, Christina”. Holbæk Kommune er så stor en del af min identitet, at de har bakket op fra starten. Det er alligevel altid kommunen herhjemme, jeg snakker om, når jeg besøger dem i København.

Mødes med mennesker

Allerede før hun blev borgmesterkandidat, begyndte hun at indhente sin manglende erfaring. I perioden i byrådet har hun besøgt borgere for at få en bedre forståelse for de mange bække små, der udgør en hel kommune. De besøg kan bestå af kaffeaftaler og en snak om de problemer, en udvidelse af en svinefarm giver naboerne, eller et praktikophold, hvor hun følger arbejdsgangen på et plejecenter. Det er den nysgerrig-

Blå bog

- **24 år**
- **Kæreste med Helge.**
- **To yngre brødre.**
- **Politisk aktiv, siden hun var 15 år.**
- **Valgt til byrådet i 2013 som 20-årig.**
- **Valgt som borgmesterkandidat i 2016.**

hed, hun håber kan få hende valgt.

- Vi kommer ikke til at vinde på en stor og smart kampagne. Når vi forhåbentlig vinder, så er det, fordi vi har mødt flest mennesker, og fordi vælgerne har set mig som et menneske og ikke bare en politiker på en plakat.

Det er også derfor, hun har besluttet, at partiet skal banke på de 10.000 vælgeres døre inden valgdagen. Nogle samtaler varer en halv time, mens andre bare nikker og siger okay, når hun fortæller, hun gerne vil høre, hvad de går op i.

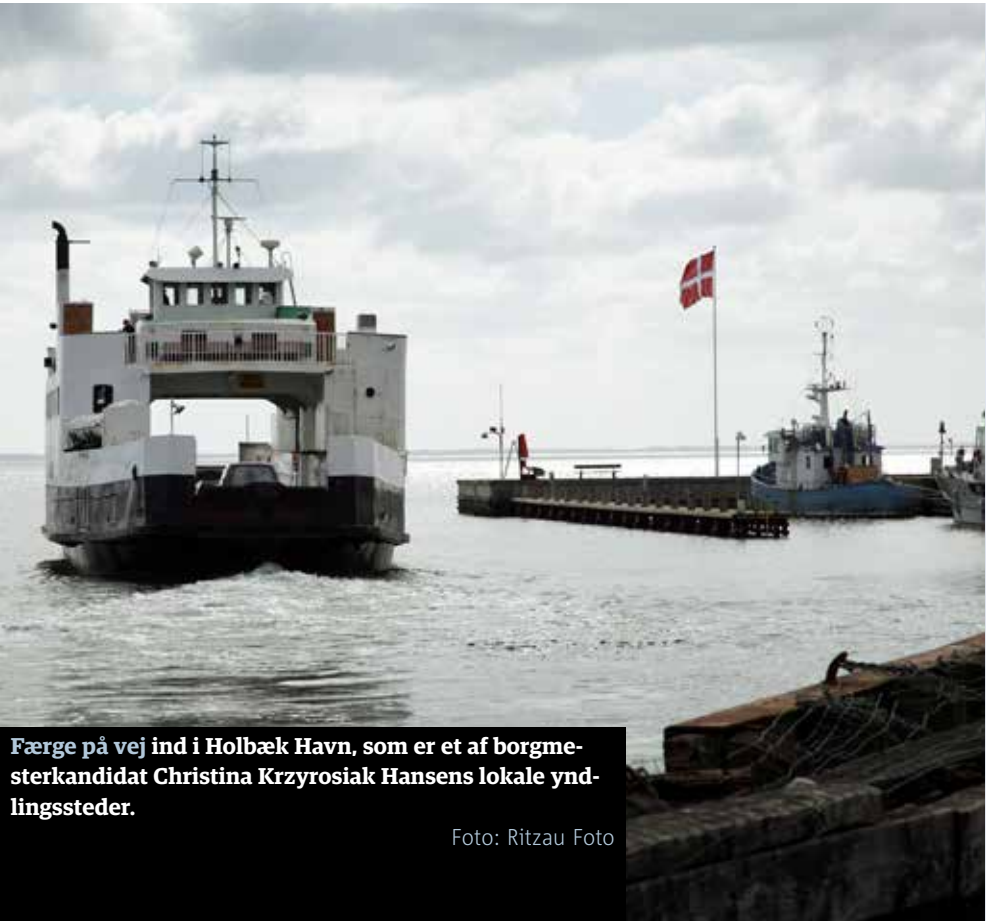
- Men kommer du i tanke om noget, så står min e-mail på bagsiden her. Så skriver du bare, fortæller hun dem så og afleverer en flyer.

Hun vil gerne både lytte til vælgerne og lægge de timer, der skal til som folkevalgt, for selvom det er et krævende arbejde at være borgmester, så føler hun, at hun skylder det til kommunen.

- Det var her, jeg tog min uddannelse, fik mit første job og første kæreste. Den bedste lyd, jeg kender, er den der fra toget. Næste station: Holbæk.

Christina Krzyrosiak Hansen på gaden for at snakke med vælgere. Hun og de øvrige socialdemokratiske kandidater og frivillige har sat som mål, at de vil nå at banke på 10.000 døre under valgkampen.

Færge på vej ind i Holbæk Havn, som er et af borgmesterkandidat Christina Krzyrosiak Hansens lokale yndlingssteder.

Foto: Ritzau Foto

Christina Krzyrosiak Hansens favoritsteder i kommunen

Bedste by
Jyderup. Naturen er smuk, og by-størrelsen er god, for folk kender både hinanden og der sker noget.

Bedste sted at mødes med venner
Holbæk Havn, for der er både ro og liv. Man kan spise is eller drikke en fadøl, og så er der altså bare noget med vand.

Bedste udsigt
Tuse Næs, når man kigger ud over vandet. Det bliver ikke flottere.

Bedste kulturtilbud
Basketballklubben i Bjergmarkshallen. Der kommer jeg helst ugentlig både til kampe og for selv at spille.

Læk kan ikke indkredses

FAABORG-MIDTFYN. 29 personer har haft mulighed for at videregive oplysninger om den fratrædelsesordning, en sygemeldt topchef, Louise Thule Christensen, kunne se frem til efter mindre end et års ansættelse hos kommunen. Og som anklager Julie Hincheli Hejlesen udtaler, har det ikke været muligt at indkredse den eller de personer, der lækkede oplysningen om, at Louise Thule Christensen ville få et gyldent håndtryk på 1,8 million kroner, til pressen, inden aftalen var politisk godkendt.

Sagen er nu opgivet, og selvom borgmester Christian Thygesen (V), der i slutningen af august valgte at melde lækken til politiet, stadig finder den uetisk og ulovlig, accenterer han, at sagen er lukket.

Politiet har ikke ressourcer til videre efterforskning og kan ikke komme videre i sagen. Det tager jeg til efterretning, siger borgmesteren til dknyt.

FOTO: PER FOLKVER, RITZAU FOTO

Kurbad deler vandene i byrådet

LÆSØ. En bevilling på 1,5 million til renovering af wellness- og behandlingscentret Læsø Kur har fået nogle byrådspolitikere til at gå til tilsynsrådet for at få stoppet en efter deres mening for gavmild pengestrøm til en privat turistforretning. Ifølge Lars Vilsen, der i vrede herover forlod den socialdemokratiske gruppe, har centret siden 2008 kostet kommunen et tocifret millionbeløb. Desuden har kommunen indgået en kontrakt om at bidrage til kurcentret med mindst 200.000 kroner årlig, påpeger han. Det vil han nu have tilsynsrådet til at se på.

Det byrådsflertal, der stemte for endnu et tilskud til Læsø Kur, påpeger, at stedet er veldrevet, har præsteret overskud de sidste fire år, og at kommunens tilskud udløste en donation fra Realdania på 6,1 millioner.

Generationer mødes på plejehjem

AARHUS. 10 plejehjem i Aarhus inviterer en gang om ugen til rytmisk legestue for forældre på barsel og deres babyer.

- Projektet skal åbne mere op på plejehjemmene og skabe glæde på tværs af generationer. På min blog og i diverse Facebookgrupper giver folk udtryk for, at de gerne vil gøre noget godt for de ældre, og det her har givet rigtig god respons, fortæller initiativtager Esra Alici Pedersen, der har søgt og fået 283.000 kroner fra Sundheds- og Ældreministeriet til projektet.

Polsk byggefirma lukker 3F ind

MIDTJYLLAND. For ottende gang på fire år må en virksomhed til lommerne for ikke at overholde danske overenskomster på de store supersygehusbyggerier i Gødstrup ved Herning og i Aarhus. Denne gang har det polske byggefirma OK Skandinavien indvilget i at betale 2,2 millioner kroner i erstatning for manglende overarbejdsbetaling, feriepenge og pension.

Den polske virksomhed giver samtidig 3F adgang til at organisere alle ansatte på nuværende og kommende byggeprojekter i Danmark.

Region kritiseret for samarbejde med Novo

SYDDANMARK. "Det ser lidt spøjst ud," sagde formand for Lægeforeningen i Region Syddanmark, Joachim Hoffmann-Petersen, til DR Syd, da han blev bedt om en kommentar til, at Novo Nordisk Fonden har givet 1,4 milliard til det kommende Steno Diabetes Center i Odense. Læger må nemlig ikke tage imod gaver fra medicinalindustrien. Også professor og sundhedsøkonom Jakob Kjellberg mener, bidraget fra Novo Nordisk Fonden ligger i en gråzone. Men formanden for Region Syddanmark, Stephanie Lose (V), afviser kritikken og peger på, at pengene kommer fra fonden og ikke virksomheden Novo Nordisk.

Der er ingen øvre aldersgrænse for kandidater til kommunalvalg. I Fredensborg droppede en 72-årig dog sit kandidatur, fordi han ikke orkede at hænge valgplakater højt op i lygtepælene. Billedet her er fra Dronning Louises Bro på Nørrebro.

Foto: Jacob Ehrbahn / Ritzau Foto

Livserfaring ingen hindring

De unge trækker mest opmærksomhed, men der er også interessante grå eminencer i toppen af dansk lokalpolitik.

Af Knud Abildtrup
knud@dknyt.dk

Der udfoldes mange anstrengelser for at sikre sig bred repræsentation blandt partier og lister. Der kører tværpolitiske initiativer for at skaffe flere kvinder og kortuddannede ind i byrådene. Ansatte i det private og folk med fremmedklingende navne er også særlig eftertragtede - i nogle partier - for at nå ud til flest mulige vælgere eller af principielle demokratiske årsager. Og en politikertype, enhver lokalformand vil glæde sig over at få ind på listen, er den unge.

Efter valget vil flere byråd have fået 18-19-årige valgt ind, ligesom der vil være medieopmærksomhed om, hvem der bliver den yngste borgmester denne gang, og i

løbet af hele byrådsperioden vil der i øvrigt være byråd, der må vinke farvel til deres yngste politikerkolleger, fordi de flytter ud af kommunen igen - ofte efter uddannelse.

Men blandt de 9.556 håbefulde, der stiller op til KV17, er der absolut også folk i den anden ende af skalaen. I DF's gruppe i **ASSENS** finder man én, der kan konkurrere om at være landets for tiden ældste kommunalpolitikker. **Tage Klitang Bartholin** på 86 år kan se frem til at runde de 90 i byrådet, hvis han bliver valgt ind igen. Han gik ind i kommunalpolitik i 1966 og er blevet valgt syv ud af ti gange, først for S og senere for DF. På TV2 Fyn forklarer Tage Klitang Bartholin, hvordan hans ønske om at øve indflydelse i samfundet og en interesse for det lokale får ham til at stille op endnu en gang.

I **HERLEV** finder man 87-årige **Lis Veiergang Olesen** som nummer syv på SF's liste med klima og miljø som mærkesager. Hun har stillet op

fem gange tidligere uden at komme ind og forsikrede i DR's Aftenshowet, at hun ufortrødent vil tage fat, hvis hun bliver valgt ind.

Der er ingen officiel liste over det høje antal byråds-kandidaters fødselsår, men en af de allerældste må nok være 93-årige **Børge Albøg** (K) fra **RINGSTED**. I samme Aftenshow fortalte han, hvordan han stillede op første gang i 1965 - uden at komme ind - og nu 52 år senere forsøger sig igen. Den mangeårige isenkræmmers mærkesager bliver vilkårene for handelen i Ringsted og de ældres vilkår. Albøg kan træffes på torvet under uddeling af valgbrochurer - en udendørs november-strabads, der godt kan få andre kandidater oppe i årene til at overveje deres kandidatur.

I **FREDENSBORG** droppede den 72-årige **Niels Søndergaard** (LA) sit kandidatur, blandt andet fordi han ikke orkede at hænge valgplakater op i lygtepælene og ikke ville ligge andre frivillige i partiet til last. Til Uge-Nyt forklarede han, hvordan to ældre fra LA ved KV13 havde hjulpet hinanden med at holde stigen, men de kunne ikke få plakaterne højt nok op.

I **HØRSHOLM** finder man

en af valgets ældste på Venstres liste, hvor **Fritz Reuther**, der er 87 år, stiller op. Reuther er debutant i kommunalvalgssammenhæng og blev i foråret politisk vakt af en bebudet økonomisk nedskæring på 1,4 million kroner på velfærden i den konservativt ledede kommune. Til Frederiksborg Amts Avis forklarer han, hvordan han også tidligere har været forarget over besparelser, der rammer de ældre, og efter lidt overvejelse endte med at stille op for Venstre.

En lidt utrolig lokalpolitisk karriere skal også nævnes nu, hvor politikere i høj alder er temaet. I april 2012 fejrede dengang 82-årige **Kaj Weng Rasmussen** fra **STEVNS** sine 50 år i lokalpolitik. Da var han den danske politiker med længst anciennitet overhovedet. Han stillede op første gang til Ølsemagle Sogneråd i 1954 som 24-årig og blev valgt første gang i 1962. Han sad i økonomiudvalget gennem 32 år, var socialudvalgsformand i 25 år, sad 25 år i Storstrøms Amt og fire år i regionsrådet.

Kom ikke her!

Ny juridisk hjælp til kommunerne

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

Kommunen inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Af Jørgen Steen Sørensen
Ombudsmand

Først et par generelle ord om forholdet mellem ombudsmanden og kommunerne.

Kommunerne blev fuldt ud omfattet af Ombudsmandens tilsyn i 1997. Det skete ved en ændring af ombudsmandsloven, og den blev nok imødeset med en vis spænding af begge parter. Ville Ombudsmanden forstå kommunernes vilkår? Og hvordan ville kommunerne se på yderligere statsligt tilsyn?

I dag 20 år senere kan man - i hvert fald set fra Ombudsmandsinstitutionen - konstatere, at samspeilet er forløbet godt.

Overblik mod fejl

Vi behandler hvert år et stort antal sager fra kommunerne. Her ser vi grundlæggende det ansvar og ønske om at gøre tingene rigtigt, som er nerven i dansk forvaltningskultur. Og i de - forholdsmæssigt ret få - sager, der giver anledning til kritik og henstilling, reagerer kommunerne erfaringsmæssigt godt og konstruktivt. Det er vigtigt, for disse sager angår ofte alvorlige spørgsmål om for eksempel forholdene for anbragte børn, offentligt ansattes ytringsfrihed og rettigheder for socialt udsatte.

Omvendt skal kommunerne selvsagt møde en fornuftig og afbalanceret Ombudsmandsinstitution. En institution, der bruger kræfterne på væsentlige spørgsmål, viser passende respekt for det kommunale selvstyre og arbejder for at finde reelle løsninger på virkelige problemer.

Relationen mellem Ombudsmanden og kommunerne bør imidlertid række ud over enkeltsager. De sager fra kommunerne, som vi behandler, skal nemlig holdes op mod et samlet antal sager, der på årsplan skal tælles i millioner. Og er det de væsentlige sager i kommunerne, vi ser i Ombudsmandsinstitutionen? Utvivlsomt til dels. Men næppe fuldt ud.

Bedre samarbejde

I min tid som ombudsmand - nu knap seks år - har vi på den baggrund søgt at styrke det generelle samarbejde med kommunerne (og andre myndigheder). God dialog om praktisk vigtige spørgsmål kan nemlig ofte forebygge langt flere problemer, end vi nogensinde ville kunne behandle i konkrete klagesager. Og også her gælder, at det er bedre at forebygge end at helbrede.

I Ombudsmandsinstitutionen er vi derfor optaget af at stille os til rådighed for kommunerne i det omfang, vi har praktisk mulighed for det. Gode relationer til KL og borgerrådgivere, beredvillighed i forhold til de enkelte kommuners ønsker om diskussion og deltagelse i relevante konferencer som for eksempel Den Kommunale Jurist er i praksis væsentlige elementer i dette.

”En institution, der bruger kræfterne på væsentlige spørgsmål, viser passende respekt for det kommunale selvstyre og arbejder for at finde reelle løsninger på virkelige problemer.”

Det har imidlertid været vigtigt at gennemtænke, hvordan vi systematisk kan komme videre ad denne vej og i endnu højere grad nå kommunerne udenom de enkelte sager.

Dette skal også ses i lyset af, at jurister og sagsbehandlere i kommunerne formentlig i stigende grad kan opleve det som vanskeligt at tage højde for de ofte komplekse regelsæt, der regulerer kommunernes virksomhed. Store krav til kommunernes produktivitet, effektivitet og ressourceudnyttelse modsvares jo erfaringsmæssigt ikke af tilsvarende forenklinger i regelgrundlaget. Og kommunerne skal naturligvis i sidste ende leve op til helt de samme krav om lovlig forvaltning og god forvaltningsskik som den øvrige offentlige sektor. Det ved vi kommunerne også meget gerne vil.

Juridisk værktøjskasse

Det siger sig selv, at det som det klare udgangspunkt er kommunernes eget ansvar at have det nødvendige faglige grundlag i form af overblik over lovgivning, retspraksis og ombudsmandspraksis med videre. Men vi har i Ombudsmandsinstitutionen stor forståelse for, at dette kan være en vanskelig opgave i en travl hverdag med fokus på også andet end jura. Og jo sværere tilgængelig juridisk viden er, jo mindre bliver den nok normalt opsøgt.

Med disse overvejelser som baggrund har vi gennem et par år arbejdet med tanker om systematisk videreudvikling af vores vejledende virksomhed overfor myndighederne. Hjælper vi for eksempel kommunerne til at undgå fejl, understøtter vi jo borgernes retssikkerhed. Og det er det, Ombudsmandsinstitutionen skal.

Myndighedsguiden er resultatet af dette arbejde. Der er tale om et særligt modul på ombudsmanden.dk, og det består af såkaldte 'overblik', der i koncentreret form vejleder om praktisk vigtige forvaltningsretlige spørgsmål, som erfaringsmæssigt giver anledning til problemer.

Hvert overblik indeholder en beskrivelse af det konkrete emne baseret på gældende ret og god forvaltningsskik, og vi giver Ombudsmandsinstitutionens bud på typiske fejl, som

myndighederne skal være opmærksomme på, og væsentlige pointer i form af en opregning af de vigtigste budskaber. I en række tilfælde beskriver vi også konsekvenserne af, at reglerne ikke bliver overholdt. Og vi giver praktiske anvisninger på for eksempel gennemførelse af partshøring.

Direkte link til Myndighedsguiden

I første omgang har vi lagt 14 overblik ind i Myndighedsguiden. De dækker en række centrale forvaltningsretlige problemstillinger som for eksempel offentligt ansattes ytringsfrihed, myndigheders pligt til at oplyse en sag, før de træffer afgørelse, forvaltningslovens krav om begrundelse og juridiske problemer ved overgang til IT-baseret forvaltning.

Eksisterende overblik vil blive opdateret i lyset af blandt andet ny lovgivning og praksis, og nye overblik vil løbende blive udarbejdet og lagt ind. På sigt er det ambitionen, at der i Myndighedsguiden kan hentes overblik over alle centrale forvaltningsretlige problemstillinger, som Ombudsmandsinstitutionen beskæftiger sig med.

Det siger sig selv, at man som jurist eller sagsbehandler i kommunerne ikke i alle tilfælde kan basere sig alene på Myndighedsguiden. Der er netop tale om overblik. Lovtekster, forarbejder og juridisk litteratur vil derfor også fremover være vigtige redskaber i kommunerne.

Men Myndighedsguiden skal gerne vise sig at være en reel praktisk hjælp til kommunale jurister og sagsbehandlere i en travl hverdag. En hjælp til at forebygge og undgå fejl i sagerne. Og dermed en hjælp til at styrke borgernes retssikkerhed.

Vi håber i Ombudsmandsinstitutionen, at kommunerne vil tage godt imod det nye redskab. Vi vil naturligvis i relevante fora spørge ind til den praktiske nytteværdi, og sidder man i kommunerne med gode ideer til nye emner eller til den måde, vi fremstiller dem på, er man altid velkommen til at henvende sig til os.

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

“Tonen kan godt være hård. Jeg vil blive overrasket, hvis det ikke fortsætter.”

Leif Gade (S), byrådsmedlem i Randers, i rapport fra Vive om upassende personangreb i byråd. Ifølge Ritzau.

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Sofavælgerne er for dårligt repræsenteret

Med til ethvert valg hører rituelle konstateringer, i mange tilfælde forvekslelige med beklagelser, over sammensætningen af kandidatmassen. Det er som regel de samme fra gang til gang, så egentlig nyhedsværdi kan man ikke tillægge det. Men måske nok en eftertanke.

For at repetere: Der er for få kvinder. Der er for få etniske. Der er for få unge. Der er for få privatansatte. Der er for få selvstændige - sidstnævnte med under-eksemplerne ‘der er for få håndværkere’, ‘der er for få landmænd’ og man kan blive ved.

Skulle man undtagelsesvis komme ud for, at der ikke er noget påviseligt underskud af en af kategorierne, er der den skudsikre variant: Der er for få kvinder/etniske/unge/gamle etcetera blandt spidskandidaterne. For slet ikke at nævne, hvad man kan falde over bagefter: Der er for få af nogen blandt de valgte.

‘For få’ henviser her til den forholdsvis mæssige repræsentation ud fra vælgerbefolkningens sammensætning. Ordvalget giver kun mening, hvis man har som udgangspunkt, at det sådan overordnet set er bedre, jo tættere demografien blandt de folkevalgte ligger på demografien blandt dem, de repræsenterer.

Et underforstået synspunkt, der kun sjældent gøres forsøg på at argumentere for. Det er bare bedre, må man forstå.

Selv hvis vi for skams skyld springer over klassikerne med de rødhårede og de skeløjede, så har det uargumenterede synspunkt den

afgørende svaghed, at man ifølge dets egen indre logik kun kan være ordentligt repræsenteret af et menneske, der ligner en selv så meget som muligt. En kvinde kan kun være ordentligt repræsenteret af en kvinde. En etnisk person kan kun være ordentligt repræsenteret af en etnisk person, en ung af en ung, en privatansat af en privatansat og så videre med alle de segmenter, der sædvanligvis fremdrages.

Det spøjse ved disse evindelige opremsninger er, at de altid handler om alle mulige andre parametre end lige netop politisk overbevisning. Man hører aldrig om, at der er for få socialdemokrater, for få radikale, for få konservative og så videre - eller jo, det synes de pågældende partier jo per definition selv, der

“Kandidater, der ikke interesserer sig for politik, er en udpræget mangelvare - og selv hvis de fandtes, ville deres potentielle vælgere ikke gide have ulejlighed med at stemme på dem.”

er, men vi har dog endnu til gode at se nogen komme rendende med seriøse undersøgelser, der påviser, at det politiske styrkeforhold i valgte forsamlinger ikke præcist afspejler det politiske styrkeforhold blandt vælgerne.

For selvfølgelig gør de det. Og hvorfor? Fordi det er dét, valgene handler om. Ikke om at stemme på en kvinde, en etnisk, en ung, en privatansat eller hvad som helst, men om at stemme på en, der vil den samme politik, som man selv vil.

Vi har her at gøre med et slags dobbelt-demokrati. Folk stemmer ikke alene ud fra, hvem de selv ønsker at stemme på; de stemmer også på dem ud fra præcis de kriterier, de selv lægger vægt på.

Nemlig politikken. Hvordan kan man vide det? Det kan man, fordi hvis det for eksempel var en af de andre parametre, så ville netop den parameter være en præcis afspejling af vælgermassen, og når den ikke er det, så er det, fordi vælgerne ikke selv finder det afgø-

rende, om deres foretrukne kandidat er kvinde, etnisk, ung, privatansat eller noget andet, ligesom hver enkelt vælger selv er.

Den påståede manglende repræsentativitet er kort sagt et førsteklases ikke-problem. Hvis det betød noget for dem, som det skal forestille at være et problem for, ville de afgive deres stemme i overensstemmelse med det, og i så fald ville problemet ikke eksistere.

Der er kun en enkelt undtagelse fra dette ræsonnement, nemlig sofavælgerne. De er de eneste, man med nogen rimelighed kan hævde ikke er ordentligt repræsenteret. For hvem skulle de stemme på? Kandidater, der ikke interesserer sig for politik, er en udpræget mangelvare - og selv hvis de fandtes, ville deres potentielle vælgere ikke gide have ulejlighed med at stemme på dem. ●

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/stillinger

Chef til Jobrehabilitering i Beskæftigelses- & Socialforvaltningen

Kan du se dig selv i spidsen for et område, hvor vi gør op med aktivering og i stedet sætter fokus på job og uddannelse?

Ansøgningsfrist: 16/11-2017

Familie- og forebyggelseschef til Børnenes Hovedstad, Billund Kommune

Kan du omsætte ambitiøse visioner til kvalitet i kerneopgaven i samspil med ledere, medarbejdere, politikere og samarbejdspartnere?

Ansøgningsfrist: 10/11-2017

Økonomichef søges til nøgleposition, Varde Kommune

Har du økonomifaglig pondus og kan du skabe plusser på den personlige konto? - Så har Varde Kommune jobbet til dig, da vores nuværende økonomichef efter eget ønske har valgt at drosle ned.

Ansøgningsfrist: 13/11-2017

Akademiske medarbejdere med stærke analytiske kompetencer til ny benchmarkingenhed, Økonomi- og Indenrigsministeriet

Vil du være med til at vise, hvordan den offentlige sektor opnår de bedste resultater for pengene?

Ansøgningsfrist: 9/11-2017

50%

Så meget er udgifterne til forebyggende foranstaltninger for børn og unge steget med fra 2008 til 2016. Samtidig bruges der betydeligt flere penge på anbringelser i plejefamilier, men færre på døgninstitutioner.

Kilde: Danmarks Statistik

Talenter søges til bestyrelses-taburetter. Motiverede og mangfoldige, tak.

Der er brug for en bred vifte af kompetencer i de lokale bestyrelser, der også udpeges repræsentanter til, når byrådene konstitueres. Her er det Aarhus Byråd, der holder konstituerende møde i 2013 efter det seneste valg.

Foto: Ritzau Foto

Når der den 21. november er kommunal- og regionsrådsvalg, er det primære fokus på, hvem der skal lede Danmarks kommuner og regioner i de næste fire år. Men det er også her, det afgøres, hvordan benene fordeles, når flere hundrede bestyrelsesposter i en lang række af landets organisationer og institutioner skal besættes. Det er alt lige fra undervisningsinstitutioner over kulturinstitutioner til forsyningsselskaber.

Bestyrelserne har naturligvis et ansvar for at blive bevidste om og tydeliggøre, hvilke kompetencer der er brug for i den enkelte bestyrelse. Men sammensætningen af bestyrelsen er et puslespil, der lægges som en del af de kommunale og regionale konstitueringsaftaler. Det er dog langt fra alle ben/bestyrelsesposter, der er lige attraktive. Der er nogle, hvor der gives store vederlag, mens der i de fleste tilfælde er tale om ulønnet arbejde. Det gør dog ikke opgaverne mindre essentielle.

Derfor bliver det et fælles ansvar at samle topmotiverede og topkvalificerede bestyrelser.

Behov for forskellige profiler

Økonomi og videreudvikling af vision og strategi er nogle af de kompetencer, som ledere og bestyrelsesformænd indenfor uddannelsesområdet vægter i rapporten Bestyrelsesbarometer 2017. I undersøgelsen, som Tænketanken DEA og analysevirksomheden PLUSS står bag, vurderer respondenterne, at bestyrelserne skaber størst værdi med effektiv beslutningstagning og tilførsel af unik viden og erfaring.

Der skal altså driftes, sættes retning og træffes beslutninger. Her er bestyrelserne afhængige af kommunale repræsentanter, der er gearret til at løfte de mange bestyrelsesopgaver og agere under komplekse vilkår.

For at løfte denne opgave er det vigtigt at forstå og sætte pris på forskelligheden i bestyrelserne og have respekt for, hvad de enkelte parter hver især kan bidrage med. Der skal

"Der skal være rum til at tale og arbejde sammen ud fra de forskelligheder, der er. For alle har samme mål for øje: At skabe de bedste rammer for organisationens virke og udvikling."

være rum til at tale og arbejde sammen ud fra de forskelligheder, der er. For alle har samme mål for øje: At skabe de bedste rammer for organisationens virke og udvikling. Som medlem i en offentlig bestyrelse er du institutions/organisationens repræsentant og ikke politiker for et bestemt parti.

Kød på alle ben

Appellen herfra er, at udvælgelsen af kommunale repræsentanter sker med blik for, at der er behov for engagerede repræsentanter med kompetencerne og lysten til at løfte bestyrelsesopgaverne i den institution, som vedkommende bliver en del af og repræsentant for.

Der er nok at tage fat på. Komplexitet og opgaver i rigt mål, uanset om det er indenfor uddannelse, erhvervsliv, kultur etcetera og uanset organisationens størrelse. Der er mere end nok kød på alle ben - store som små.

Et af de store fokuspunkter og en udfordring for bestyrelserne er at få de rigtige til at "bide på".

Flere politikere har på det seneste udtalt, at bestyrelserne bør sende ønsker til den part, der udpeger nogen til deres bestyrelse. Socialdemokraten Mogens Jensen og rådmand Jane Jegind, Venstre, har fremhævet, at kompetencer og lyst til arbejdet i en institutions bestyrelse må være forudsætningen for, at man som politiker takker ja til en post. En del formænd for bestyrelser har i den omtalte undersøgelse udtalt ønske om det samme.

Ovenstående udfordringer er ikke blot bestyrelsernes ansvar. Det skal løses af alle involverede parter. På Dagens Dagsorden - Forum for Offentlige bestyrelser er netop udfordringerne indenfor og kompetencerne til at løfte bestyrelsesopgaven de kommende år omdrejningspunktet for dette års konference for offentlige bestyrelser.

Michael Esmann er sekretariatschef for Danske SOSU-skoler.

Gode råd ...

... til udpegende instanser:

► Her nogle gode råd til både bestyrelsen, udpegende instanser og de valgte bestyrelsesmedlemmer.

► Vær opmærksom på, at den, der udpeges, har kompetencerne til at gøre en kæmpe forskel for den pågældende organisation.

► Inviter til dialog med bestyrelserne om deres kompetencebehov.

... til bestyrelserne:

► Kortlæg, hvilke kompetencer der skal til, for at bestyrelsen samlet set har de nødvendige kvalifikationer. Stil spørgsmålet: Hvad skal vi blive bedre til?

► Vær proaktive i rekrutteringen - vær i dialog med udpegende parter.

► Tag godt imod nye bestyrelsesmedlemmer, herunder sørg for god overlevering.

► Sæt pris på og giv plads til forskellighed i bestyrelserne.

► Hav fokus på relevant kompetenceudvikling.

... til nye medlemmer:

► Gør dig klart, hvad du kan bidrage med i arbejdet for institutionen/organisationen.

► Vær bevidst om din rolle som bestyrelsesmedlem. Du repræsenterer institutionen/organisationen.

Kilder: Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, VUC bestyrelserne, Dansk Affaldsforening, Organisationen Danske Museer, Dansk Fjernvarme, DANVA, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Økonomidirektørforeningen, Danske Havne, Danske Erhvervsakademier, Foreningen af Danske Kulturbestyrelser & B-SOSU.

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.
debatoagnavne@kommunen.dk

“Vi kan være uenige - men vi truer og chikanerer ikke hinanden.”

Birgit S. Hansen, borgmester i Frederikshavn, under en støttedemonstration for Hjørrings borgmester Arne Boelt, som er under politibeskyttelse efter chikane og trusler.
Kilde: nordjyske.dk

Kommuner

ODENSE

Henter stabschef tilbage fra Vejle

Odense har ansat stabs- og økonomichef Jeanette Andreasen fra Vejle som stabschef for økonomi og HR i Odenses ældre- og handicapforvaltning. Hun tiltræder 1. november.

Jeanette Andreasen er HD i organisation og ledelse fra Syddansk Universitet. Desuden har hun en diplomuddannelse i ledelse fra Professionshøjskolen Metropol i København og startede i øvrigt som elev i Odense i 1992, hvor hun efterfølgende bestred forskellige stillinger, indtil hun rykkede til Vejle i 2014. Hun efterfølger Bente Monsen, der går på efterløn efter 29 års ansættelse.

HADERSLEV

Kontorchef i Esbjerg bliver økonomichef

Et enigt ansættelsesudvalg har peget på Morten Outtrup som ny økonomichef i Haderslev. Morten Outtrup kommer fra en stilling som kontorchef i Borger & Arbejdsmarked i Esbjerg, hvor han som kontorchef har arbejdet med økonomistyring på områderne voksenhandicap og arbejdsmarked. I Haderslev får han det overordnede ansvar for økonomistyringen i hele kommunen. Morten Outtrup tiltræder i Haderslev 1. december.

SKIVE

Borgmester under genoptræning

Siden 9. oktober har Skive Kommunes borgmester Peder Christian Kirkegaard (V) været sygemeldt og indlagt på Aarhus Universitetshospital på grund af en smertefuld betændelse i nervesystemet. Efter 18 dages behandling er han så meget i bedring, at han kan overføres til Skive Sygehus til intensiv genoptræning, skriver han selv på Facebook.

AARHUS

Nordjysk økonomichef får chefstilling

Hardy Pedersen bliver ny forvaltningschef for økonomi og administration i Børn og Unge. Hardy Pedersen (58) kommer fra en stilling som økonomichef i skoleforvaltningen i Aalborg. Hardy Pedersen har ledelseserfaring fra blandt andet Støvring og Hjørring Kommune samt Nordjyllands Amt, ligesom han har været frivillig i idrætsorganisationen DGI

som formand i Region Nordjylland og medlem af landsledelsen. Han erstatter Eva Holm Iversen, der fratrådte denne sommer.

STRUER

Generationsskifte i direktionen

Det bebudede generationsskifte i Struer, hvor to fagdirektører, Jørgen Jensen og Kjeld Berthelsen, går på pension og skal erstattes, er nu gennemført med ansættelsen af to nye direktører. Den nye direktør for Børn, Uddannelse og Familie hedder Hanne Beyer. Hun tiltræder 1. december og kommer fra en stilling som social- og beskæftigelseschef i Syddjurs Kommune. Her har hun haft ansvaret for kommunens voksne borgere og arbejdet med en særlig indsats for udsatte børn og deres familier.

Den nye direktør for Teknik og Kultur, der også tiltræder 1. december, hedder Jakob Bisgaard. Han kommer fra en stilling som direktør i Jammerbugt Kommune for Vækst og Udviklingsforvaltningen, der omfatter teknik og miljø, landdistriktsudvikling, erhverv og turismeudvikling samt kultur og fritid. Tidligere har han haft tilsvarende ansvarsområder i Ringkøbing-Skjern.

Jakob Bisgaard har også en fortid langt fra Vestjylland. I slutningen af forrige årtusinde var han udsendt for Mellemfolkeligt Samvirke i Nepal og kan derfor skrive på sit cv, at han taler en smule nepali.

THISTED

Niras-ansat vender tilbage

Ejgil Haurum gør comeback som drifts- og anlægschef i Thisted. Han var senest ansat fra 2010 til 2015, hvor han stoppede for at høste erfaringer ved Niras A/S, blandt andet indenfor projektplanlægning og bygherrerådgivning.

Stat

SKAT

Syv direktører udnævnt til nye styrelser

Skatteministeriet har udnævnt direktørerne for de syv nye styrelser, der sammen med de eksisterende to, Skatteankestyrelsen og Spillemyndigheden, skal erstatte det hidtidige SKAT.

Skattestyrelsen får hovedsæde i København. Ny direktør bliver Merete Agergaard, som siden august 2016 har

Mia Nyegaard har været medlem af Det Radikale Venstre siden 2000.

Foto: Ritzau Foto

Den socialt bevidste borgmesterafløser

Den 43-årige socialordfører fra Københavns Borgerrepræsentation skal kickstarte De Radikales valgkamp. Hun går til valg på at skabe bedre forhold for socialt udsatte og erhverslivet.

kandidat

Af Johannes Lange Baunsgaard
johannes@kommunen.dk

Mia Nyegaard skal stå i spidsen for Det Radikale Venstres kommunale valgkamp i København.

Den 43-årige forretningsudvikler og socialordfører i Københavns Borgerrepræsentation beskriver sig selv som socialliberal på sin hjemmeside. Hun går til valg på blandt andet at ville sikre bedre forhold for socialt udsatte i København. Samtidig vil hun styrke byens erhvervsliv og skabe flere arbejdspladser.

Tommy Petersen, der er gruppeformand i hovedstaden, beskriver sit partis nye spidskandidat som et ubeskrevet blad, der ikke desto mindre kan gøre det godt:

- Hun taler meget, har megen energi og gåpåmod. Og hun holder meget af at tage den direkte dialog med folk. Det bliver vigtigt frem mod valget, siger han til Jyllands-Posten.

Mia Nyegaard er cand.scient.pol. og MA i Afrikastudier fra Københavns Universitet. Hun har tidligere været administrerende direktør for Friis-Holm Chokolade A/S og arbejdet i både det offentlige og private i København, London, Malmø og Bruxelles. Ved siden af sit arbejde som forretningsudvikler sidder hun blandt andet i bestyrelsen for Hellebro, der er et værested for unge hjemløse i Valby.

De Radikale i København gik til afstemning fredag 27. oktober for at

finde en ny spidskandidat. Valget faldt her på Mia Nyegaard, der løb med 52 procent af stemmerne.

Hun afløser den skandaleombruste Anna Mee Allerslev, der valgte at forlade sin post som beskæftigelses- og integrationsborgmester i København i utide grundet en række personsager. Det bliver Mia Nyegaards opgave at være med til at samle og klargøre Det Radikale Venstre i København til kommunalvalget den 21. november. Partiet har været plaget af interne stridigheder, mens sagerne mod Anna Mee Allerslev rullede.

Mia Nyegaard fik 698 personlige stemmer ved sidste valg.

været konstitueret direktør i SKAT.

Gældsstyrelsen får hovedsæde i Middelfart. Ny direktør bliver Lars Nordahl Lemvig, der kommer fra en stilling som beredskabsdirektør i Trekantområdets Brandvæsen.

Toldstyrelsen får hovedsæde i Aarhus. Ny direktør bliver Charlotte Møller, der kommer fra en stilling som direktør i PFA Pension.

Vurderingsstyrelsen får hovedsæde i Roskilde. Hakon Iversen bliver direktør. Han

kommer fra en stilling som afdelingschef i Transport-, Bygnings- og Boligministeriet og var tidligere universitetsdirektør for CBS.

Motorstyrelsen får hovedsæde i Aalborg. Jens Otto Størup er ny direktør. Han kommer fra en stilling som administrerende direktør i Nordjyllands Trafikselskab.

Udviklings- og Forenklingstyrelsen får hovedsæde i København. Ny direktør bliver Andreas Berggreen, der kommer fra en stilling som afdelingschef for koncernsty-

ring i Skatteministeriets departement. Han har tidligere været senior manager hos Deloitte.

Administrations- og Servicestyrelsen får hovedsæde i Herning. Ny direktør bliver Claus Henrik Larsen, der kommer fra en stilling som stabschef ved Midt- og Vestjyllands Politi.

HJEMMEVÆRNET

Ny kommitteret i spidsen for Hjemmeværnet

Søren Espersen (DF) er

udnævnt til kommitteret for Hjemmeværnet. Han afløser socialdemokraten Bjarne Laustsen, som har siddet på posten siden november 2013. Det er blandt andet Espersens baggrund som formand for Udenrigspolitisk Nævn og medlem af Forsvarsudvalget, der har fået valget til at falde på ham. Den kommitterede for Hjemmeværnet leder arbejdet med at rekruttere frivillige til Hjemmeværnet, ligesom den kommitterede er ansvarlig for Hjemmeværnets informationsvirksom-

12,9

Så mange sygedage havde kommunale lønmodtagere i gennemsnit i 2016. Tallet for regionerne og staten var henholdsvis 11,6 og 7,6, mens ansatte i virksomheder og organisationer havde det laveste sygefravær på 6,6 dage.

Kilde: Danmarks Statistik

hed. Derudover er det den kommitteredes opgave at arbejde for et godt forhold mellem befolkningen og Hjemmeværnet.

ERHVERVSSTYRELSEN Konstitueret direktør bliver fast

Den hidtidige vicedirektør Katrine Winding bliver ny direktør for Erhvervsstyrelsen. Hun har været konstitueret i stillingen, siden hendes forgænger Betina Hagerup sagde op for at blive direktør i KMD.

Katrine Winding er uddannet cand.scient.pol. og har solid ledelseserfaring fra både Erhvervsministeriets departement og Erhvervsstyrelsen. Hun har været vicedirektør siden 2014.

Erhvervsstyrelsens fagområde er rammerne for virksomhedernes vækst og udvikling, og styrelsen administrerer blandt andet Landdistriktspuljen. Styrelsen har enheder i København, Nykøbing Falster og Silkeborg.

Organisationer

DANSK FJERNVARME 25-års-jubilar

Uffe Bro (S) kan fejre sit 25 års jubilæum som formand for Dansk Fjernvarme. Da han blev formand i 1992, hed foreningen Danske Fjernvarmeværkers Forening, hvor han afløste nu afdøde Lennart Larsson (V) på formandsposten. Uffe Bro er på den kommunalpolitiske hjemmebane byrådsmedlem i Vesthimmerland, hvor han er medlem af Teknik- og Miljøudvalget samt Økonomiudvalget.

KOMMUNERNES LANDSFORENING

Rebild-borgmester tager over efter Allerslev

Rebilds borgmester Leon Sebbelin (R) overtager posterne i KL's bestyrelse, formandskab og KL's Børne- og Kulturudvalg efter Anna Mee Allerslev (R). 56-årige Leon Sebbelin beholder desuden den post,

han i forvejen har som medlem af KL's Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg. Han har været borgmester i Rebild siden 2014 og siddet i kommunalbestyrelsen siden 2002. Posterne overtages med det samme.

Fødselsdage

10. NOVEMBER 60 år

Chefredaktør, adm. direktør Lars Vesterlørke, Ritzau.

14. NOVEMBER 75 år

Tidl. folketingsmedlem, direktør Bent Knie-Andersen (V).

15. NOVEMBER 70 år

Journalist og kommunikationsrådgiver Jess Myrthu.

18. NOVEMBER

75 år

Tidl. rektor på Københavns Universitet, professor emeritus Kjeld Møllgård.

19. NOVEMBER

40 år

Formand for Socialdemokratiet Mette Frederiksen.

24. NOVEMBER

75 år

Tidl. folketingsmedlem og sundhedsborgmester Inger Marie Bruun-Vierø (R).

26. NOVEMBER

60 år

Professor Lars Bo Langsted, Aalborg Universitet.

NYBORG STRAND® HOTEL OG KONFERENCECENTER

Skal vi mødes igen ...

Har du været her før, glæder du dig sandsynligvis til næste gang. Og har du ikke – så glæder vi os til at servicere dig. Igen. Og igen.

Østerøvej 2 5800 Nyborg 65 31 31 31 nyborgstrand.dk

DKNYT

Nyheder for offentlige beslutningstagere

Hold dig opdateret inden for det kommunalpolitiske område med dknyt.dk - mediet for offentlige beslutningstagere og andre med interesse for det politiske liv.

Bestil abonnement på 46 35 33 43 eller skriv til lene@dknyt.dk

FÅ ET GODT TILBUD PÅ ASFALTARBEJDE GÅ IND PÅ PANKAS.DK

BÆREDYGTIG ASFALT

Af Suzanne Moll. Molløs

#metoo: Magt og sex blander man bare ikke på jobbet

For nogle år siden arbejdede jeg en del i det sydlige Afrika. En af opgaverne var at coache kvindelige mediefolk, altså journalister og redaktører, i forhold til karrieren og give dem værktøjer til at navigere professionelt.

Som dagene skred frem, brugte vi rigtig megen tid på emner, der var relateret til forholdet mellem mænd og kvinder: sexchikane på arbejdspladsen, powerplay med forslag om sex som betaling for forfremmelser, interviewkilder, der optrådte grænseoverskridende etcetera. Alene et møde med en mandlig kilde kan visse steder give anledning til situationer, man gerne vil undgå, sladder og problemer på hjemmefronten. Efter en del snak kom vi frem til den simple leveregel: Man skal altid mødes med kilder på offentlige steder, ikke drikke alkohol og undgå mulighed for fysisk kontakt.

Men det var jo i Afrika. Vi i den rige del af verden er meget mere oplyste og professionelle. Eller er vi?

OK at flirte på jobbet

På det seneste har en spektakulær historie fra USA om en filmproducer, der tilbød karrieremuligheder for et blowjob, kastet lys over en kultur, der åbenbart har været kendt i filmbranchen i årevis. Der er lige nu meget lang kø ved håndvaskene, og medierne er fulde af branchefolk, der godt vidste, noget var galt. Dette er bare det seneste eksempel på en lang række historier, der afdækker artige sager om, hvad der foregår i den amerikanske underholdningsindustri.

Flirt, lir og i sidste ende sex på arbejdspladsen er nok verdens ældste nyhed, og held og lykke med det. Langt de fleste af os møder vores partner på arbejdet. Men vi står ved et vendepunkt, når det gælder samtykke. Hvis der skal være erotik i luften, skal der være gensidig interesse og ikke tale om et magtforhold. I dag kan bossen ikke ustraffet gå efter praktikanten, for det går ikke længere at antage, at den anden part automatisk er interesseret. Folk med langt mere forstand end denne skribent opererer med begrebet "privilegieblindhed". Det betyder, at man ikke, hvor gerne man end vil, kan forstå livsvilkårene for grupper af mennesker, når man ikke selv tilhører denne gruppe. Det kan så være kvinder, sorte, homoseksuelle - fyld selv på med eksempler. Derfor skal man tænke sig meget godt om, før man lader liderligheden vinde over god opdragelse.

SoMe-tsunami

Afsløringen af den amerikanske filmproducer har resulteret i et vulkanudbrud eller en medie-tsunami, hvor i 100.000-vis af kvinder offentligt beskriver grænseoverskridende adfærd under hashtagget #metoo. Disse vidnesbyrd viser forhåbentlig, at tiden er ved at rinde ud for denne kultur, præcis som vi har set med spritkørsel og rygning på kontoret. Kvinder vil ikke længere stiltiende finde sig i situationer, hvor de skulle have sagt fra, men ikke turde.

Og det er hverken specielt afrikansk, amerikansk eller dansk, men svært at tale om. Tidligt på året var jeg inviteret til Baskerlandet for at tale om ligestilling. Turen gav et stort indblik i, hvor langt fremme man er med at skabe gode vilkår for ligestilling og barselsorlov til mænd. Gode børnehaver og andre tiltag er

Den amerikanske filmproducer Harvey Weinstein er bare én af flere film- og mediebossen, der på det seneste er blevet anklaget for at misbruge sin magt-position til at krænke kvinder seksuelt. På billedet viser Weinstein det ridderkors, han i sin tid fik overrakt af den daværende franske præsident Nicolas Sarkozy i Paris. Den nuværende præsident, Emmanuel Macron, har siden taget tildelingen af den ærefulde orden op til genovervejelse, for listen over krænkede, kvindelige Hollywood-skuespillere på Weinsteins generalieblad er lang.

Foto: Remy De La Mauviniere, AP/Ritzau Foto

naturlige i denne meget velhavende del af Spanien. Regionen er fyldt med Michelin-restauranter, som man med rette er stolt af. Men da jeg under et møde fortalte, at der i Danmark kører fagforeningssager om køkkenkulturen og kvindelige kokkeelever, der føler sig forulempet, blev der meget tavst i lokalet,

indtil en meget lav stemme sagde ".....ja det bliver jo nok et problem, vi skal til at tage hul på". Det var stof til eftertanke.

Samtykke gør forskellen

At vide, hvor grænsen går, hører med til almindelig dannelse, og jeg tror, at flertallet af danske mænd og kvinder sagtens kan skelne. Er man forvirret, findes der god hjælp i en enkel retningslinje, som britisk politi har lavet kampagne om: "Hvis du kan forstå, hvor komplet tosset det er at tvinge folk til at drikke te, når de ikke vil ha' te, så er det ikke svært at forstå, når det kommer til sex. Om det er te eller sex: Samtykke betyder alt."

Flere danske fagforeninger har kørt prøvesager om sexchikane, og der er i enkelte tilfælde tilkendt erstatning. I allerværste tilfælde kan oplevelserne medføre sygdommelding og flere års fravær fra arbejde. Det handler ikke om mere eller mindre 'nærtagede damer', men er i sidste ende et spørgsmål om værdier og bundlinje. Derfor har mange danske arbejdspladser da heldigvis også fokus på adfærd og nedskrevne retningslinjer for, hvordan man omgås i arbejdstiden.

Håb for ungdommen

De sociale medier flyder i disse dage over med beretninger om seksuelle overgreb. Vi har ikke alle den samme grænse for, hvornår noget bliver ubehageligt. Men mediestormen viser, at rigtig mange kvinder har oplevet, at deres grænser blev overskredet, og de husker det flere år efter. Vi skylder vores børn at føre en åben diskussion. Ingen skal skamme sig eller føle sig ansvarlige, når de bliver ufrivilligt befamlet eller verbalt forulempet. Men det er svært at sige fra, lige når det sker. Som mor til en teenager hører man mange historier, men jeg fornemmer også klart, at de unge ikke finder sig i hvad som helst. Det må være konsekvensen af den ligestilling, vi i Danmark er enige om at arbejde for.

De dage er forhåbentlig forbi, hvor kvinder (og mænd) skal acceptere, at sex er en del af 'valutaen' på arbejdspladsen og i anden professionel sammenhæng. Det betyder ikke, at flirt eller 'den gode gamle leg' er udelukket - langt fra. Når bare det foregår mellem ligemænd (m/k), vil vi jo alle gerne føle os eftertragtede, og heldigvis ved langt de fleste, hvor grænsen går.

"Afsløringen af den amerikanske filmproducer har resulteret i et vulkanudbrud eller en medie-tsunami, hvor i 100.000-vis af kvinder offentligt beskriver grænseoverskridende adfærd under hashtagget #metoo."